

STORTINGET

Innst. 264 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Meld. St. 7 (2023–2024)

Innstilling fra næringskomiteen om Folk, fisk og fellesskap – en kvotemelding for forutsigbarhet og rettferdig fordeling

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Innledning og oppsummering

Fiskerinæringen har stor betydning for norsk økonomi og verdiskaping, bosetting og arbeidsplasser langs hele kysten.

Fisken tilhører fellesskapet i Norge, og regjeringen vil sikre nasjonal råderett og kontroll over fiskeressursene til det beste for dagens og fremtidige generasjoner. I meldingen viser regjeringen til at den er opptatt av å sikre at kvotene fordeles på en forutsigbar og mer rettferdig måte som sikrer bredde og mangfold i fiskeflåten og flere helårige arbeidsplasser i lokalsamfunn langs hele kysten.

Kvotesystemet regulerer fordeling av kvotegrunnlaget på ulike fartøygrupper og fartøy. Kvotesystemet er derfor statens viktigste virkemiddel for hvordan fiskeressursene utnyttes og fordeles.

Regjeringen peker i meldingen på at den vil forsterke og fornye distriktpolitikken. For regjeringen står det sentralt å ivareta de distriktpolitiske målsettingene i fiskerilovgivningen om arbeidsplasser, aktivitet og bosetting i kystsamfunn. Det vil regjeringen blant annet sikre ved at havressurslova, fiskesalgslagsloven og deltakerloven ligger fast og forblir viktige pilarer i norsk fiskeripolitikk. Tiltakene i meldingen skal bidra til å opprett-

holde en størrelsesmessig variert, fiskereid og bærekraftig fiskeflåte.

Fiskerinæringen må forholde seg til mange usikre faktorer. Tilgjengelige ressurser er stadig i endring, og kvotene varierer fra år til år. Regjeringen viser i meldingen til at den er opptatt av å gi fiskerinæringen så gode og forutsigbare rammebetingelser som mulig for at næringen skal kunne utvikle seg videre.

1.1.1 EN MER RETTFERDIG FORDELING AV FISKERESSURSENE

I meldingen peker regjeringen på at den ønsker å legge til rette for en mer rettferdig og forutsigbar kvotefordeling. Regjeringen foreslår derfor i meldingen flere ulike tiltak som til sammen vil styrke kvotegrunnlaget for den minste flåten.

Det foreslås blant annet å gjeninnføre trålstigen for å fordele torskekvoten nord for 62 grader nord og sildestigen for å fordele kvoten på norsk vårgytende sild (nvg-sild). Det vises til meldingens kapittel 7 og 8.

Trålstigen og sildestigen er modeller for fordeling, der andelen til ulike grupper varierer med størrelsen på norske kvoter. Ved høyere kvotenivå av torsk i nord får for eksempel trålgruppen en høyere andel av totalkvoten, med lavere kvotenivå får fartøy som fisker med konvensjonelle redskap en høyere andel. Trålstigen og sildestigen ble etter vedtak i Stortinget erstattet fra 2021 med faste prosentsetser i fordelingen av norsk kvote. Regjeringen foreslår i meldingen å reversere denne beslutningen, ved å gjeninnføre trålstigen i lukkede torskefiskerier og sildestigen.

Det er åpne grupper i flere fiskerier. Regjeringen peker i meldingen på at dette gir mulighet for gode inntekter fra fiske også for fiskere som ikke har investert i tilla-

telse til å fiske i de lukkede gruppene. Åpen gruppe er også en viktig rekrutteringsarena. Åpen gruppes fiske etter torsk er 6,12 pst. av nasjonal kvote. I meldingen gir regjeringen uttrykk for at den mener det er riktig at hele flåten bør bidra til den kvotemessige finansieringen av åpen gruppe. Regjeringen foreslår derfor i meldingen at kvoten til åpen gruppe i fisket etter torsk nord for 62 grader nord trekkes fra toppen som en avsetning, før kvoten fordeles mellom trålgruppen og fartøy som fisker med konvensjonelle redskap. Det vil føre til at fartøy som fisker med konvensjonelle redskap, får styrket sitt kvotegrunnlag i forhold til trålgruppen. Det vises til kapittel 7 i meldingen.

Den såkalte finnmarksmodellen har siden 2007 blitt lagt til grunn for kvotefordelingen i lukket gruppe i kystfisket etter torsk nord for 62 grader nord. Siden 2007 og frem til i dag har det skjedd mindre endringer i denne kvotefordelingen. I lukket gruppe i kystfisket etter torsk nord for 62 grader, er kvoten til gruppen under 11 meter redusert med 1,89 pst. Regjeringen foreslår i meldingen å styrke kvotegrunnlaget til lukket gruppe under 11 meter hjemmelslengde med 2 pst. fra lukket konvensjonell gruppe (lukket gruppe i kystfiskeflåten og den konvensjonelle havfiskeflåten). Dette vil bidra til å trygge mangfoldet og bredden i kystfiskeflåten.

1.1.2 SAMMENSLÅINGSORDNING FOR DEN MINSTE KYSTFLÅTEN

I meldingen peker regjeringen på at den vil sikre at den minste fartøygruppen i kystfiskeflåten (hjemmelslengde under 11 meter) fortsatt skal ha en spesiell rolle i kvotesystemet for å ivareta bosetting, bearbeiding og sysselsetting i kystdistriktene. Kvotesystemet er det avgjørende verktøyet for å gjøre dette mulig.

Denne fartøygruppen har ikke hatt tilgang til strukturkvoteordningen, men fartøyeierne har kunnet benytte midlertidige samfiskeordninger som tillater at to kvoter av torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord blir fisket med ett fartøy. Stortinget har besluttet at samfiske mellom to fartøy med samme eier skal avvikles fra 2026.

For å gi den minste kystflåten gode rammevilkår som gir lønnsom utvikling, forutsigbarhet, fornying og gode inntektsmuligheter også for mannskap på to, foreslår regjeringen i kapittel 6 i meldingen at det innføres en sammenslåingsordning som tillater at eiere av to fartøy, kan slå sammen kvotegrunnlaget for to fartøy i fisket etter torsk, sei og hyse i nord og fiske den samlede kvoten på ett fartøy. Det sammenslåtte kvotegrunnlaget kan senere splittes opp og tilbakeføres til to fartøy i henhold til de opprinnelige fartøyenes identifikasjonsnummer. Dette er et tiltak som gir denne flåtegruppen gode rammevilkår og muligheter for økt produktivitetvekst, og som legger til rette for bedret økonomi og sikkerhet.

Regjeringen peker i meldingen på at den er opptatt av at sammenslåingsordningen ikke skal føre til at for mange fartøy for raskt tas ut av fiske. Regjeringen vil derfor utarbeide nærmere bestemmelser og krav til gjenværende og uttatt fartøy etter at Stortinget har vedtatt ordningen. Et slikt krav kan være et aktivitetskrav om fiske på andre arter enn torsk for å kunne benytte ordningen. Både hensynet til mulig økonomisk utvikling og medvirkning til å sikre sysselsetting og bosetning i kystsammfunnene skal være styrende for dette arbeidet.

Regjeringen viser i meldingen til at den mener en slik sammenslåingsordning vil imøtekomme den minste kystflåtens behov for gode og stabile rammebetingelser. Det vil imidlertid være uheldig dersom det over tid legges press på å utvide sammenslåingsordningen til at mer enn to kvoter skal kunne samles på ett fartøy.

1.1.3 OPPFØLGING AV RIKSREVISJONENS RAPPORT

Riksrevisjonen offentliggjorde 28. april 2020 en rapport om undersøkelse av kvotesystemet i kyst- og havfisket i perioden 2004–2018. Riksrevisjonens rapport ble behandlet av Stortinget høsten 2020. Regjeringen er opptatt av at Stortingets anmodningsvedtak og Riksrevisjonens anbefalinger skal følges opp i denne meldingen.

Riksrevisjonen påpeker i rapporten at endringene i kvotesystemet har bidratt til økt lønnsomhet i fiskeflåten, men mener også at etablerte fiskeripolitiske prinsipper er blitt utfordret på flere områder. Regjeringen peker i meldingen på at flere av regjeringens forslag ivaretar Riksrevisjonens anbefaling om tiltak for å opprettholde den minste kystflåtens betydning for kystsammfunnene. Det vises til forslaget om at sjarkflåten (lukket gruppe med hjemmelslengde under 11 meter) styrkes med 2 pst. av konvensjonell gruppes torsk kvote. Åpen gruppe sikres bedre ved at den tilgodeses med en egen avsetning som tas fra nasjonal kvote i stedet for å inngå i konvensjonell gruppe i trålstigen, og konvensjonell gruppe styrkes ved at trålstigen gjeninnføres uten at åpen gruppe spiser av konvensjonell gruppes andel. Innføring av en sammenslåingsordning i stedet for samfiskeordningen i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader vil også bidra til å styrke sjarkflåten.

Riksrevisjonen anbefaler også i rapporten at det bør vurderes tiltak for å begrense eierkonsentrasjonen i kystflåten, noe regjeringen har fulgt opp gjennom forslaget om å innføre eierkonsentrasjonsbegrensninger i kystfiskeflåten.

Riksrevisjonen mener videre at flere endringer i kvotesystemet ikke er tilstrekkelig konsekvensutredet. Regjeringen peker i meldingen på at den vil sørge for at

endringer i kvotesystemet blir grundig konsekvensutredet i tråd med kravene som stilles for dette.

Riksrevisjonens rapport påpeker også at økte kvotepriser har gjort det vanskeligere å rekruttere nye fiskere. Riksrevisjonen anbefaler derfor departementet å «registrere og offentliggjøre utviklingen i kvoteprisene, og å gjennomføre tiltak som bedrer rekrutteringen til fiskeryrket». Regjeringen foreslår i kapittel 3 i meldingen å nedsette en arbeidsgruppe som skal vurdere og komme med forslag om det bør opprettes en ordning for å registrere og offentliggjøre utviklingen av kvotepriser.

1.1.4 AVKLARING AV FORDELING AV STRUKTURGEVINSTEN

Strukturordninger i fiskeflåten har vært et sentralt virkemiddel for å tilpasse fiskeflåten til ressursgrunnlaget og slik sikre lønnsomhet for fiskerne og bærekraftig forvaltning av norske fiskeressurser. De to strukturkvoteordningene for kyst- og havfiskeflåten legger til rette for at fartøy kan øke kvotegrunnlaget gjennom tildeling av strukturkvoter samtidig som et annet fartøy tas ut av fiske og oppgir hele kvotegrunnlaget. Det gjelder en tidsbegrensning i begge strukturkvoteordningene som innebærer at de årlige strukturkvotene ikke kan retildes i mer enn 20 eller 25 år.

Strukturkvoter utgjør rundt halvparten av kvotegrunnlaget i de fem viktigste fiskeriene. De første strukturkvotene vil utløpe i 2027. Det vil si at tidsbegrensningen vil utløpe for første gang for deler av strukturkvotegrunnlaget fra slutten av 2026, og at strukturgevinst da vil komme til fordeling fra 2027. Strukturgevinst brukes som en samlebetegnelse på kvotegrunnlag som fordeles som en følge av avkorting av kvote ved ordinær strukturering eller som en følge av at tidsbegrensningene i strukturkvoteordningene utløper.

Regjeringen viser i meldingen til at den vil sikre en forutsigbar strukturpolitikk, og det er derfor avgjørende at fordelingen av strukturgevinst avklares nå. Regjeringen har lyttet til næringen og valgt en løsning som kan skape ro og forutsigbarhet. Regjeringen foreslår derfor en modell der strukturgevinsten som oppstår når tidsbegrensede strukturkvoter utløper, skal fordeles med full effekt til grunnkvoter, og halv effekt til gjenværende strukturkvoter (modell X). Regjeringen mener at dette er i tråd med premissene som ble lagt til grunn da någjeldende tidsbegrensning ble innført i 2007. Det vises til kapittel 5 i meldingen.

1.1.5 FORUTSIGBAR GRUPPEINDELING

For regjeringen er det viktig at bredden og mangfoldet i kystfiskeflåten trygges. Dette skal blant annet skje basert på tilstrekkelig kvotegrunnlag for både de små, mellomstore og store fiskefartøyene.

Regjeringen foreslår i meldingens kapittel 4 å videreføre gjeldende gruppeinndeling av kvotegrunnlaget i kystfiskeflåten i fire hjemmelslengdegrupper, henholdsvis under 11 meter (13 meter for makrell), 11–15 meter, 15–21 meter og over 21 meter. En videreføring av dagens gruppeinndeling etter hjemmelslengde vil gi aktørene større forutsigbarhet for framtidig drift og dessuten spare forvaltning og næring for betydelig usikkerhet knyttet til en eventuell overgang til ny gruppeinndeling. Denne gruppeinndelingen legges til grunn både ved den årlige kvotefastsettelsen og i strukturkvoteordningen for kystfiskeflåten.

I meldingen viser regjeringen til at den vil se nærmere på de faktiske størrelsesbegrensningene som gjelder for kystfiskefartøy med kvotegrunnlag innenfor de ulike hjemmelslengdegruppene. På den ene siden er det viktig at fartøy har en faktisk størrelse som står i forhold til kvotegrunnlaget. Samtidig skal flåten gis en viss fleksibilitet til å utvikle seg og tilpasse seg ny teknologi, både ut fra økonomiske grunner og av hensyn til klima, og for å sikre at råstoffet blir tatt hånd om på en god måte som kan tilrettelegge for bearbeiding. Regjeringen foreslår derfor at det skal nedsettes en arbeidsgruppe som skal vurdere lasteromsbegrensninger og hvordan legge til rette for en fartøyutforming med redusert klimaavtrykk, og som bedre kan sikre ivaretagelse av råstoffet.

Regjeringen peker i meldingen på at den ønsker å beholde ringnot og pelagisk trål, samt torsketral og seitrål som selvstendige grupper i havfiskeflåten.

1.1.6 ØKT BEARBEIDING I SJØMATINDUSTRIEN

I meldingen peker regjeringen på at den vil sikre en variert, fiskereid og bærekraftig fiskeflåte som bidrar til at fisken gir økt aktivitet, større verdiskaping og flere helårige arbeidsplasser i lokalsamfunn langs hele kysten. Det er et mål for regjeringen å øke bearbeidingen av sjømat i Norge, og å sikre at fangst- og landingsmønsteret fra fiskeflåten i størst mulig grad tar hensyn til industriens behov for stabil tilgang på råstoff. Det vises til kapittel 9 i meldingen.

Kvotesystemet påvirker fiskeflåtens landingsmønster, som er startpunktet for resten av verdikjeden. Kvotesystemet kan også påvirke råstoffkvaliteten. Innretningen av kvotesystemet har dermed innvirkning på sjømatindustriens muligheter til å drive med lønnsom bearbeiding av sjømat og til å skape helårige og trygge arbeidsplasser. Det er derfor naturlig at meldingen også omtaler regjeringens oppfølging av Ekspertutvalget for grønn verdiskaping og økt bearbeiding i sjømatindustrien (Bearbeidingsutvalget) som leverte sin rapport 8. mars 2022.

Bearbeidingsutvalget foreslo 32 tiltak for grønn omstilling og økt bearbeiding av bærekraftige sjømatpro-

dukter i Norge. Tiltakene spenner over hele sjømatverdikjeden, fra fangstleddet, gjennom førstehåndsomsetning, til utdanning, innovasjon, markedsføring og eksport. Seks av tiltakene kan knyttes til kvotesystemet.

I meldingen vurderes utvalgets forslag til tiltak som kan knyttes til kvotesystemet. Meldingen følger også opp enkelte av utvalgets forslag til tiltak om førstehåndsomsetningen av fisk. Det legges blant annet opp til å vurdere endringer i ferskfiskordningen og å anmode fiskesalgslagene om å sørge for mer konkurranse om råstoffet på markedsplassen. Regjeringen vil også at det gjennomføres en etterkontroll av fiskesalgslova for å vurdere om loven praktiseres i tråd med formålet, jf. meldingens pkt. 9.5.3.

1.1.7 GRØNN OMSTILLING I FISKEFLÅTEN

Norsk villfanget fisk har et lavt klimaavtrykk sammenlignet med andre animalske proteinkilder. Samtidig må utslippene fra fiskeflåten som fra annen innenriks sjøfart reduseres i årene fremover om en skal nå regjeringens ambisiøse mål om å halvere utslippene innen 2030. Den generelle teknologiutviklingen bidrar også til mer energieffektive fiskefartøy gjennom blant annet forbedret motordrift/propellbruk, fartøyutforming og kombinasjonsdrift mellom batteri og marin diesel.

Fiskeflåten har per i dag få reelle muligheter til rask grønn omstilling, men regjeringen vil sikre ordninger som legger til rette for grønn omstilling av fiskeflåten samt videreføre kompensasjonsordningen for CO₂-avgiften i fiskeflåten.

Regjeringen foreslår i meldingen at det skal nedsettes en arbeidsgruppe som blant annet skal vurdere hvordan det kan legges til rette for en fartøyutforming med lavere klimaavtrykk, jf. kapittel 4.

1.1.8 STYRKET VERN AV KYSTTORSK OG HAVDELING

I 2023 er det innført tiltak for å styrke vern av kysttorsk og havdeling for alle fartøy over 21 meter etter torsk, hyse og sei med konvensjonelle redskaper nord for 62° N. Målet er å få ned beskatningen av kysttorsk, og samtidig bidra til å redusere areal- og redskapskonflikter mellom fartøygruppene ved at de større fartøyene må fiske lengre ut fra kysten. Dette innebærer også at den mindre kystflåten prioriteres i kystnære områder. Samtidig er det tatt hensyn til landindustriens behov for god tilgang på råstoff. Regjeringen viser i meldingen til at dette må ses i sammenheng med andre tiltak som foreslås i denne meldingen for mer rettferdig fordeling og å trygge bosetning og aktivitet i kystsamfunnene. Det innføres ytterligere tiltak for kysttorsk i 2024 og 2025, som tar sikte på å forbedre bærekraften og langtidsutbyttet av bestanden.

1.1.9 RESSURSRENTE I FISKERIENE

Fisken i havet er i utgangspunktet en knapp ressurs som hører til felleskapet, som fiskeren høster på felleskapets vegne. Det er en potensiell og realisert grunnrente i fiskeriene. Grunnrenten er den ekstra avkastningen som kan oppstå ved utnyttelse av begrensede naturressurser. Noe av denne grunnrenten tas ut i form av et omfattende reguleringsregime og noe gjennom eksisterende avgifter på førstehåndsomsetningen. Kvotesystemet har imidlertid blitt effektivisert, særlig som følge av strukturtilpassingen som har skjedd. Mye av disse effektiviseringsgevinstene er reflektert i økte kvoteverdier. Regjeringen peker i meldingen på at konsekvensen av at ressursrenten ikke beskattes derfor er at denne kapitaliseres gjennom kvotepris på fisketillatelse. Noe av grunnrenten forsvinner ut av sektoren med aktører som selger seg ut, samtidig som gjelden i de gjenværende fiskeriselskapene øker. Regjeringen foreslår at hensynet til kystsamfunnene tilsier at verdiskapingen i størst mulig grad bør forbli i næringen og i kystsamfunnene. Dette kan ses på som samfunnets investering i en videre utvikling av distriktene og næringslivet langs kysten. Regjeringen mener at det er viktig at ressursrenten kommer lokalsamfunnene til gode. På den bakgrunn vil regjeringen i dagens situasjon ikke foreslå å innføre ressursrenteskatt, jf. kapittel 10 i meldingen.

1.2 Kvotesystemet

Kvotesystemet består av flere reguleringer som til sammen setter rammene for hvordan fiskeriressursene kan utnyttes og fordeles. Kvotesystemet påvirker fiskeflåtens landingsmønster, som er startpunktet for resten av verdikjeden.

Kvotesystemet omfatter her et system for både tilgang til og regulering av fisket. Det består av regler om hvem som kan delta i fiske, fastsatt i eller med hjemmel i deltakerloven. Det inneholder videre regler om fordeling av totalkvoten innad i fiskeflåten, gjennom regler fastsatt i eller med hjemmel i havressurslova.

Kvotesystemet er utviklet over tid og i møte med ulike utfordringer norske fiskerier har stått overfor. Fisket har alltid hatt en rolle som samfunnsbærer langs kysten, og et viktig prinsipp i norsk forvaltning har vært at fiskefartøyene skal ha aktive fiskere som majoritetseiere.

Fisket ble først regulert med kvoter i havfiskeflåten, og senere også i kystflåten. Både for næringen og forvaltningen har det vært viktig at fordelingen av fornybare ressurser skulle være bærekraftig og oppleves som legitim og rettferdig. For å sikre en bærekraftig forvaltning av de fornybare fiskeressursene i Norge har det over tid blitt utviklet et tett samarbeid mellom forskning, næring og forvaltning, blant annet gjennom årlige høringsmøter om reguleringer av fisket. Norge tar også en aktiv rolle i internasjonalt havsamarbeid, både når det gjel-

der utviklingen av internasjonalt regelverk og i forvaltningen av fiskeri og havmiljø.

Overkapasitet i fiskeflåten og svak økonomi i næringen brakte også etter hvert en erkjennelse av at fangstkapasiteten måtte stå i forhold til ressursgrunnlaget. Kvotesystemet har derfor også fått mekanismer for å ivareta lønnsomheten i næringen, eksempelvis gjennom sammenslåingsordninger, enhetskvoteordningen og etter hvert dagens strukturkvoteordninger. I utformingen av slike strukturvirkemidler har det vært viktig å ivareta en flåtestruktur som er størrelsesmessig, geografisk og driftsmessig variert.

1.2.1 KVOTESYSTEMETS LOVGRUNNLAG

Havressurslova og deltakerloven er de sentrale lovene for reguleringen av norske fiskerier. Havressurslova skal sikre ansvarlig, helhetlig ressursforvaltning, og tar derfor opp i seg viktige elementer som føre var-prinsippet og økosystembasert forvaltning. Loven har bidratt til en mer helhetlig forvaltning av alle viltlevende marine ressurser. Havressurslova er en vid fullmaktslov som gir hjemler for kvotefastsettelse og fordeling av kvoter mellom fartøygrupper, regulering av utøvelsen av fiske og øvrig høsting av viltlevende marine ressurser, verne- og bevaringstiltak samt kontroll og sanksjonering ved brudd på fiskerilovgivning.

Havressurslova § 2 fastslår at: «(...) dei viltlevande marine ressursane ligg til fellesskapet i Noreg». Fiskeresursene er med andre ord verken gjenstand for privat eller statlig eiendomsrett. Samtidig følger det av både deltakerloven og havressurslova at staten har rett til og ansvar for å forvalte disse ressursene på fellesskapets vegne. Forvaltningen skal støtte opp om formålene i fiskerilovgivningen.

Adgangen til fiske i sjøen er i utgangspunktet en allemannsrett som er modifisert i betydelig utstrekning i fiskerilovgivningen. Adgangen til å drive ervervsmessig fiske er regulert i deltakerloven som stiller en rekke krav til hvem som kan delta i fiske som eier av fiskefartøy.

Gjennom regler fastsatt i og med hjemmel i deltakerloven er adgangen til å delta i de sentrale fiskeriene ytterligere begrenset. Det er denne type adgangsbegrensninger som skaper en lukket gruppe og dermed legger grunnlaget for at selve adgangen til å delta i en slik gruppe får en økonomisk verdi. Denne verdien, ut over fartøyets tekniske verdi, kan beregnes på fartøyeierens hånd, og kan realiseres for eksempel når et fartøy selges for fortsatt drift, uavhengig av om kjøperens siktemål er å drive fartøyet videre i fiske eller ta fartøyet permanent ut av fiske gjennom en strukturkvoteordning.

Adgangen til å delta i ulike fiskerier har blitt og blir gitt vederlagsfritt fra statens side. Ved lukkingen av nor-

ske fiskerier har tillatelse til å delta fordelt fartøyene basert på tidligere aktivitet i fisket.

Med færre og mer effektive aktører, stabilt høye kvoter og økte priser har verdien av denne adgangen økt betraktelig. Mulighet for å samle et større kvotegrunnlag på samme båt har også bidratt til å øke kvoteverdiene.

Det at det betales et vederlag for kvoteverdien ved kjøp av et fiskefartøy som skal drives videre, endrer ikke tillatelsenes rettslige status. Vederlaget mellom de private partene gir ikke et nytt innhold i tillatelsen, den er det myndighetene som tildeler etter en vurdering av om søkeren (kjøperen) fyller de krav som gjelder i det enkelte tilfellet. Disse tillatelsene har et definert innhold, som følger særlig av hjemmelsloven, aktuelle forskrifter og de vilkår som måtte være fastsatt i det enkelte vedtak. Dette innholdet kan også endres, enten i samsvar med hjemmelsloven som den er i dag, eller slik den til enhver tid måtte være som følge av lovendringer. Dette følger av at virksomheten er basert på, og avhengig av, offentlige tillatelser og årlige forskrifter om kvotefastsettelse og fordeling.

De enkeltpersoner eller foretak som eier fiskefartøy, og som har adgang til å delta i fiske på ulike fiskebestander, har dermed ingen juridisk eiendomsrett til fiskeresursene, heller ikke i form av noen ideell andel.

Dette kvotesystemet bygger på næringskomiteens uttalelse i Innst. S. nr. 93 (1998–99) kapittel 2.2 om at «(f)isken er ein nasjonal fellesressurs som skal forvaltest og utnyttast til beste for samfunna langs kysten». I Innst. O. nr. 38 (1998–99) til deltakerloven ble dette utdypet i kapittel 2.3, hvor det heter følgende:

«Komiteen vil påpeke at fiskeresursene tilhører det norske folk, i fellesskap. Det er derfor i utgangspunktet ingen enkeltpersoner eller enkeltelskaper som kan gis evigvarende eksklusive rettigheter til vederlagsfritt å høste av (og tjene på) disse ressursene, mens andre stenges ute fra å delta i fisket. Komiteen erkjenner samtidig behovet for å begrense ressursuttaket av hensyn til en langsiktig og bærekraftig utnyttning av ressursene i havet. Komiteen mener derfor at deltakerloven er viktig i forhold til å regulere deltakelsen i fisket og derved den samlede kapasitet i fiskeflåten.»

Havressurslova § 1 angir at formålet med loven er «å sikre ei bærekraftig og samfunnsøkonomisk lønsam forvaltning av dei viltlevande marine ressursene (...), og å medverke til å sikre sysselsetjing og busetjing i kystsamfunna».

Deltakerloven § 1 har et liknende innhold og sier at formålet er å tilpasse fiskeflåtens fangstkapasitet til ressursgrunnlaget for å sikre en rasjonell og bærekraftig utnyttelse av de marine ressurser, å øke lønnsomheten og verdiskapingen i næringen og gjennom dette trygge bosetting og arbeidsplasser i kystdistriktene, og å legge til rette for at høstingen av de marine ressurser fortsatt skal

komme kystbefolkningen til gode. Det er også et grunnleggende hensyn at «forvaltningstiltak er med og sikrer det materielle grunnlaget for samisk kultur», jf. havresurslova § 7 annet ledd.

1.2.2 KVOTEMELDING 1

Stortingsbehandlingen av kvotemelding 1

Meld. St. 32 (2018–2019) Et kvotesystem for økt verdiskaping, også kalt Kvotemelding 1, ble lagt frem for Stortinget den 21. juni 2019. Meldingen ble behandlet i næringskomiteen den 30. april 2020 som la frem Innst. 243 S (2019–2020).

Det gis her en oversikt over forslag som ble fremmet som fikk flertall.

En samlet komité gikk inn for:

- Stortinget ber regjeringen ikke etablere en statlig kvotebeholdning/fellesskapets kvotebeholdning (romertallsvedtak II).
- Stortinget ber regjeringen sørge for at ved utløp av tidsbegrensningen for strukturkvoter fordeles strukturgevinsten til den fartøygruppen fartøyet tilhører når tidsbegrensningen inntreer, og fordeles relativt etter grunnkvote. Ved opprettelse av strukturkvote fordeles strukturgevinsten som oppstår ved avkorting, til den fartøygruppen fartøyet tilhører, og fordeles relativt etter grunnkvote. For ringnotgruppen og pelagisk trål fordeles strukturgevinsten når tidsbegrensningen inntreer etter dagens gruppetilhørighet (romertallsvedtak III).
- Stortinget ber regjeringen sørge for at det ikke gis anledning til forlengelse av tidsbegrensningen i strukturkvoteordningen (romertallsvedtak IV).

I påfølgende behandling i Stortinget den 7. mai 2020 fikk romertallsvedtak II (vedtak 550) og romertallsvedtak IV (vedtak 552) støtte fra et samlet storting. Romertallsvedtak III (vedtak 551) fikk flertall med støtte fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti la frem følgende forslag:

- Stortinget ber regjeringen utarbeide en strategi for bedre likestilling i fiskeriene (romertallsvedtak IX).
Forslaget ble også vedtatt av et samlet Storting (vedtak 557).

Forslag 29 ble fremmet av Høyre med støtte fra Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti:

- Stortinget ber regjeringen – før iverksettelse – foreta konsekvensvurderinger av eventuelle elementer i beslutningene ved behandling av Innst. 243 S

(2019–2020) som ikke er konsekvensvurdert gjennom meldingen.

Dette forslaget fikk støtte fra et samlet Storting (vedtak 558).

Næringskomiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti fremmet forslaget:

- Stortinget ber regjeringen legge til rette for at det i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N etableres kvotefleksibilitet over årsskiftet på fartøynivå, slik at et fartøy kan utnytte sitt kvotegrunnlag best mulig innenfor et kvoteår, på samme måte som i pelagiske fiskerier (romertallsvedtak V).
Forslaget fikk flertall fra de samme partier i behandlingen i Stortinget (vedtak 553).

Næringskomiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti fremmet forslaget:

- Stortinget ber regjeringen sørge for at eksisterende ordning med «samfiske med seg selv» i torskefisket avvikes innen 31. desember 2025 (romertallsvedtak VIII).
Forslaget fikk flertall fra de samme partier i behandlingen i Stortinget (vedtak 556).

Næringskomiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti fremmet sammen tre forslag:

- Stortinget ber regjeringen sørge for at fordelingen av kvoter mellom flåtegruppene ikke endres vesentlig (romertallsvedtak I).
- Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget (så snart som mulig, eventuelt fra 2021) med et forslag om en fiskal avgift på fiskeriene (villfisk) tilsvarende om lag 100 mill. kroner årlig. Det vurderes i den forbindelse om det kan gjøres etter modell av fiskeriforskningsavgiften. Modellen må være for enlig med Norges forpliktelser under EFTA-konvensjonen og EFTA-frihandelsavtaler (romertallsvedtak VI).
- Det gis en overgangsperiode der fartøy med annen faktisk lengde enn hjemmelslengde kan velge å bringe fartøyets faktiske lengde i tråd med hjemmelslengde. Den faktiske utformingen må være gjennomført innen 31. desember 2023. Regjeringen bes komme tilbake til Stortinget på egnet måte med en konkret utforming av et slikt alternativ (romertallsvedtak VII).

Forslagene fikk flertall fra de samme partier i behandlingen i Stortinget (henholdsvis vedtak 549, 554 og 556).

1.2.3 LOV- OG FORSKRIFTSENDRINGER

Etter at kvotemelding 1 var behandlet i Stortinget, la regjeringen Solberg fram Prop. 137 L (2019–2020) Lov om endringer i deltakerloven og havressurslova (endringer i kvotesystemet). Formålet var å følge opp de forslagene som Stortinget hadde sluttet seg til under behandlingen av kvotemelding 1, og som krevde lovendring. De sentrale tiltakene i lovproposisjonen var innføring av felles fiskeritillatelser til erstatning for dagens spesielle tillatelser (konsesjoner) og årlige adgangsbegrensninger, innføring av faste kvotefaktorer og innføring av en kvoteutvekslingsordning for inn- og utleie av kvoter innenfor et kvoteår.

Regjeringens lovforslag ble behandlet av Stortinget i februar 2021 og vedtatt som lov 5. mars 2021 nr. 7 om endringer i deltakerloven og havressurslova (endringer i kvotesystemet). De delene av loven som gjelder oppfølging av kvotemelding 1, er foreløpig ikke satt i kraft, i påvente av stortingsbehandlingen av den nye stortingsmeldingen og eventuelle nødvendige justeringer i regelverket som følge av dette.

Flere av forslagene i kvotemelding 1 som Stortinget sluttet seg til, forutsatte forskriftsendringer. Noen av disse forskriftsendringene er allerede vedtatt og satt i kraft, som for eksempel opphevelsen av kondemneringskravet i strukturvoteordningene, og innføring av 10 pst. avkorting ved strukturering i alle strukturgrupper i både kyst- og havfiskeflåten.

De fleste forskriftsendringene må imidlertid avven- te både stortingsbehandlingen av den nye kvotemeldingen og ikrafttreddelsen av lov 5. mars 2021 nr. 7 om endringer i deltakerloven og havressurslova (endringer i kvotesystemet). En stor andel av disse potensielle forskriftsendringene ble behandlet i Fiskeridirektoratets høring 12. oktober 2021 av ny forskrift om fiskeritillatelser og kvotefaktorer. Departementet ser det nå som naturlig å avven- te behandlingen av forslagene i Fiskeridirektoratets høring til etter at Stortinget har ferdigbehandlet den nye kvotemeldingen, og eventuelt deretter foreta en fornyet høring, jf. pkt. 2.3 i meldingen.

Etter at Stortinget har behandlet regjeringens melding, vil departementet også måtte ta stilling til om, og eventuelt i hvilken utstrekning, det er behov for endringer i lov 5. mars 2021 nr. 7 om endringer i deltakerloven og havressurslova (endringer i kvotesystemet), eller andre lovendringer, for å følge opp Stortingets vedtak.

Regjeringen tar i meldingen sikte på at eventuelle forslag til lovendringer vil bli sendt på høring etter stortingsbehandlingen for å gjøre det enklere for høringsinstansene å vurdere lovforslagene. Regjeringen mener dette vil imøtekomme den kritikken flere høringsinstanser rettet mot den forrige regjeringen da den sendte lovforslagene på høring før Stortinget hadde behandlet kvotemelding 1, jf. Prop. 137 L (2019–2020) kapittel 3.3.

1.2.4 KONSULTASJONER MED SAMETINGET

I forbindelse med regjeringens arbeid med ny kvotemelding ble det etablert en referansegruppe som hadde tre møter våren 2022. Sametinget deltok i denne referansegruppen.

Sametinget har vært høringsinstans for høringene som er gjennomført av departementet i forbindelse med kvotemeldingen og har gitt høringssvar i disse. Sametinget har også levert høringssvar til Bearbeidingsutvalgets rapport om sjømatindustrien.

I tillegg har departementet gjennomført to konsultasjoner med Sametinget. Den første ble gjennomført 20. mars 2023 og den andre 13. november 2023. I konsultasjonen i mars ble det tatt utgangspunkt i temaene i de høringene som var gjennomført og Sametinget fikk fremmet sitt syn på dette. Selv om Sametinget leverte skriftlige høringssvar var det et ønske fra departementet å ha dialog med Sametinget om temaene som er omfattet i kvotemeldingen for å få klarhet i hvilke saker som er av særlig betydning for Sametinget. Det ble ikke konkludert på noen saker i dette møtet.

I forkant av konsultasjonen 13. november 2023 ble Sametinget forelagt utdrag fra meldingen og regjeringens forslag til tiltak.

I konsultasjonene var det enighet mellom partene om at gruppeinndeling etter fartøyenes hjemmelslengde burde opprettholdes, og at det skal nedsettes en arbeidsgruppe som skal se på mulighetene for andre størrelseskriterier, for eksempel tonnasje eller lasteromsvolum. Det var også enighet om at kvotetakene i de ulike fartøygruppene ikke skal økes.

Sametinget støtter forslaget om at åpen gruppe skal trekkes fra toppen, og at trålstigen bør gjeninnføres for å tilgodese kystflåten ved lave kvoter.

Partene var enige om at det ikke er ønskelig med en ytterligere eierkonsentrasjon i kystfiskeflåten.

Når det gjelder fordeling av strukturgevinst, foreslår regjeringen at dette skal skje basert på modell X. Sametingets standpunkt er at fordelingen må skje etter modell 2.

I regjeringens melding foreslås det å videreføre en avsetning på 0,9 pst. av kvoten på torsk nord for 62 grader nord til kystfiskeordningen, men at kvoten ikke skal være mindre enn 3 000 tonn. I konsultasjonene var det enighet mellom partene om at kystfiskeordningen skal være en avsetning på minimum 3 000 tonn.

Sametinget støtter at det innføres en sammenslåingsordning når samfiske med seg selv avvikles. Sametinget er opptatt av at det må velges en modell som sikrer at det ikke tas ut av drift flere båter enn nødvendig, og at ikke antall fiskere reduseres, men at ordningen skal bidra til å sikre rekruttering i fartøygruppen som berøres.

I forbindelse med konsultasjonene med departementet viste Sametinget ellers til Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport som ble overlevert Stortinget 1. juni 2023, og kommisjonens forslag til tiltak. Kommisjonen viser blant annet til NOU 2007:13 Den nye sameretten, og til NOU 2008:5 Retten til fiske i havet utenfor Finnmark, og oppfordrer til at forslagene i disse utredningene følges opp.

1.3 Riksrevisjonen

Riksrevisjonen offentliggjorde 28. april 2020 en rapport om sin undersøkelse av kvotesystemet i kyst- og havfisket i perioden 2004–2018. Undersøkelsen inneholder en bred gjennomgang av utviklingen i kvote- og tillatelsessystemet i perioden. Undersøkelsen tar utgangspunkt i formålsparagrafene i deltakerloven og havressurslova hvor fiskeripolitikkens tre hovedmålsettinger framgår: en bærekraftig forvaltning av ressursene, samfunnsøkonomisk lønnsomhet, samt sysselsetting og bosetting i kystsamfunnene.

RIKSREVISJONENS HOVEDFUNN OG ANBEFALINGER

Dette var Riksrevisjonens hovedfunn:

1. Endringene i kvotesystemet i perioden 2004–2018 har bidratt til økt lønnsomhet i fiskeflåten.
2. Etablerte fiskeripolitiske prinsipper er blitt utfordret ved at:
  - a. Eierskapet til fartøy med kvoter er konsentrert på færre hender.
  - b. Fartøy med kvoter eies i mindre grad av registrerte fiskere.
  - c. Flåtestrukturen er mindre variert, og fartøyene er færre og større.
  - d. Utenlandsk eierskap i fiskeflåten er økende, men fortsatt lavt.
  - e. Koblingen mellom fartøy og kvote er svekket.
3. Økte kvotepriser har gjort det vanskeligere å rekruttere nye fiskere.
4. Endringer i den minste kystflåten har negative konsekvenser for kystsamfunn.
5. Flere fiskeriavhengige kommuner har fått redusert fiskeriaktivitet.
6. Flere av endringene i kvotesystemet er ikke tilstrekkelig konsekvensutredet av departementet. Riksrevisjonen anbefalte Nærings- og fiskeridepartementet å:
  - sørge for at endringer i kvotesystemet blir grundig konsekvensutredet
  - vurdere å innføre eierkonsentrasjonsbegrensninger for kystflåten og/eller andre tiltak for å begrense eierkonsentrasjonen
  - registrere og offentliggjøre utviklingen i kvoteprisene, og gjennomføre tiltak som bedrer rekrutteringen til fiskeryrket

- vurdere tiltak for å opprettholde den minste kystflåten betydning for kystsamfunnene
- vurdere tiltak for å hindre at økende andeler av kvoten mangler tilkobling til et fartøy
- følge systematisk med på hvordan endringer i kvotesystemet påvirker landingsmønsteret og fiskeriaktiviteten i kystsamfunnene.

Riksrevisjonens rapport ble behandlet av Stortinget høsten 2020, og resulterte i et enstemmig anmodningsvedtak til regjeringen:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag til hvordan anbefalingene i Riksrevisjonens undersøkelse av kvotesystemet i kyst- og havfisket skal følges opp på en måte som ivaretar det tredelte formålet i havressursloven og sikrer en forsvarlig forvaltning av kvotesystemet som skaper tillit hos alle aktører i fiskerier næringen.»

Regjeringen tar Riksrevisjonens kritikk på stort alvor. I stortingsmeldingen legger regjeringen derfor fram forslag for å følge opp Riksrevisjonens anbefalinger, i tråd med anmodningsvedtaket fra Stortinget.

Fire av Riksrevisjonens anbefalinger behandles i kapittel 3 i meldingen. Dette gjelder anbefalingene om konsekvensutredninger, innføring av eierkonsentrasjonsbegrensninger, registrering og offentliggjøring av kvotepriser, og tiltak for å hindre at økende andeler av kvoten mangler tilkobling til et fartøy.

Tiltak for å opprettholde den minste kystflåten betydning for kystsamfunnene vurderes i kapittel 6 og 7 i meldingen. Regjeringen viser videre til at flere av regjeringens forslag til tiltak i disse kapitlene ivaretar anbefalingen fra Riksrevisjonen. Det vises til forslaget om at sjarkflåten (lukket gruppe med hjemmelslengde under 11 meter) styrkes med 2 prosent av konvensjonell gruppes torskekvote. Åpen gruppe sikres bedre ved at den tilgodeses med en egen avsetning som tas fra nasjonal kvote i stedet for å inngå i konvensjonell gruppe i trålstigen, og konvensjonell gruppe styrkes ved at trålstigen gjeninnføres uten at åpen gruppe spiser av konvensjonell gruppes andel. Innføring av en sammenslåingsordning i stedet for samfiskeordningen i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord vil også bidra til å styrke sjarkflåten.

Regjeringen peker i meldingen på at anbefalingen om å følge systematisk med på hvordan endringer i kvotesystemet påvirker landingsmønsteret og fiskeriaktiviteten i kystsamfunnene, vil være en løpende oppgave for forvaltningen og må inngå i framtidige konsekvensvurderinger av endringer i kvotesystemet.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sverre Myrli, Runar Sjøstad, Rune Støstad og Solveig Vitanza, fra Høyre, Olve Grotle, Linda Hofstad Helleland og Lene Westgaard-Halle, fra Senterpartiet, Jenny Klinge, lederen Willfred Nordlund og Per Olav Tyldum, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad og Bengt Rune Strifeldt, fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, fra Rødt, Geir Jørgensen, fra Venstre, Alfred Jens Bjørlo, og fra Miljøpartiet De Grønne, Rasmus Hansson, viser til Meld. St. 7 (2023–2024) Folk, fisk og fellesskap – en kvotemelding for forutsigbarhet og rettferdig fordeling.

Komiteen viser til at fiskerinæringen må forholde seg til mange usikre faktorer. Tilgjengelige ressurser er stadig i endring og kvotene varierer fra år til år. Vær, fiskens vandringsmønster, markedsadgang og endringer i de geopolitiske forhold ligger i stor grad utenfor norsk politisk kontroll.

Komiteen er opptatt av å gi fiskerinæringen så gode og forutsigbare rammebetingelser som mulig for at næringen skal kunne utvikle seg videre.

Komiteen viser til de innledende bestemmelsene i lov om forvaltning av viltlevande marine ressurser (havressurslova) §§ 1 og 2:

«§ 1 Formål

Formålet med lova er å sikre ei berekraftig og samfunnsøkonomisk lønsam forvaltning av dei viltlevande marine ressursane og det tilhøyrande genetiske materialet og å medverke til å sikre sysselsetjing og busetjing i kystsamfunna.

§ 2 Retten til ressursane

Dei viltlevande marine ressursane ligg til fellesskapet i Noreg.»

Komiteen viser til at begge bestemmelsene historisk sett har hatt sterk oppslutning i Norge, og de forplikter forvaltningen til å sørge for at nærhet til havets ressurser gir rett til å høste av ressursene innenfor bærekraftig forvaltning, og at det aldri skal skapes tvil om at de viltlevande marine ressurser tilhører fellesskapet.

Komiteen viser til at villfiskressursen gir en matkilde som er sunn, klimavennlig og forsyningssikker, og som gir sysselsetting og aktivitet. Kvotesystemets fremste oppgave er å bidra til en langsiktig bærekraftig forvaltning av denne ressursen, for å sikre biologisk bærekraft og langsiktig aktivitet og sysselsetting.

Komiteen viser til at de sentrale elementene i meldingen har vært på egne høringer. Det vises til Fiskeridirektoratets høringsnotater og svar på disse. Komiteen har videre hatt muntlig og skriftlig høring på meldingen i sin helhet innenfor Stortingets forretningsor-

den. I tillegg er det kommet øvrige innspill underveis som er gjort tilgjengelig for komiteen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til avtalen datert 19. april 2024 mellom disse partier og Kristelig Folkeparti. Kopi av avtaleteksten er vedlagt innstillingen.

2.1 Generelle merknader

2.1.1 MERKNAD FRA ARBEIDERPARTIET, SENTERPARTIET OG SOSIALISTISK VENSTREPARTI

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at fiskerinæringen er av stor betydning for norsk økonomi, for verdiskaping og for bosetting og arbeidsplasser langs hele kysten. Fisken tilhører folket i fellesskap, og flertallet vil sikre nasjonal råderett og kontroll over fiskeressursene og forvalte disse til det beste for dagens og fremtidige generasjoner. Flertallet viser til at det å ivareta de distriktpolitiske målsettingene i fiskerilovgivningingen om arbeidsplasser og bosettingen i kystsamfunn står sentralt. Fiskeritiltelsene skal forvaltes på en måte som ikke bidrar til sentralisering verken innad i regioner eller mellom landsdeler. Flertallet vil sikre en variert, fiskereid og bærekraftig fiskeflåte som bidrar til at fisken gir økt aktivitet, større verdiskaping og flere helårige arbeidsplasser i lokalsamfunn langs hele kysten. Flåten skal sikres stabile, forutsigbare og gode rammebetingelser. Det er et mål for flertallet å øke bearbeidingen av sjømat i Norge og styrke samfunnskontrakten mellom hav og land.

2.1.2 MERKNAD FRA ARBEIDERPARTIET OG SENTERPARTIET

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at regjeringen med denne meldingen følger opp Hurdalsplattformen ved at det skal utarbeides en ny kvotemelding som gir forutsigbarhet for fiskerinæringen, og som sikrer bosetting, aktivitet og lønnsomhet langs hele kysten. Disse medlemmer viser til at kvotemeldingen blant annet skal sikre at kvotene fordeles på en forutsigbar og mer rettferdig måte. Regjeringen følger med denne meldingen også opp Riksrevisjonens rapport om kvotesystemet i kyst- og havfisket i perioden 2004–2018.

2.1.3 MERKNAD FRA HØYRE OG VENSTRE

Medlemene i komiteen frå Høgre og Venstre viser til at norsk fiskerinæring på nokre tiår har gått frå å vere lite lønnsam og subsidieavhengig til å bli ei næring med god lønnsemd, stabile og gode løn-

ningar til fiskarane, og med store eksport- og skatteinntekter til fellesskapen. Det har mellom anna skjedd fordi fiskerinæringa og fiskarane sjølv tok ansvar.

Desse medlemene viser til at norsk fiskeriforvaltning i dag er verdsleiarande. Kvotesystemet har gitt reglar om kven, kor mykje og korleis ein kan fiske, og ved å lukke (dei fleste) fiskeria har talet på fartøy blitt avgrensa. Det har hindra overfiske og gjort norsk fiskeri berekraftig.

Desse medlemene viser til at det likevel er nærings sjølv som har tatt det viktigaste grepet for å oppnå lønnsemd. Gjennom stor reduksjon i talet på fiskefartøy (strukturering) har fiskeflåten blitt meir tilpassa ressursgrunnlaget. Dette har skjedd etter strenge offentlege retningslinjer. Kort sagt blei det lov å samle fleire kvotar på eitt fartøy, og å «kjøpe» kvotar frå fartøy som trekte seg ut av fisket.

Desse medlemene meiner at dette er ein viktig grunn til at fiskeflåten i dag er lønnsam og moderne. Men det har òg skjedd store endringar for fiskarane. Tidlegare var yrket prega av fysisk arbeid under svært krevjande forhold i all slags vær, mange veker borte frå familie og venner, og ustabile inntekter. I dag har ein fått meir ordna arbeidsforhold, turnusordningar, fokus på fiskarvelferd og HMS, og stabile og gode inntekter. Det har gjort at fiskaryrket nå rekrutterer godt.

Desse medlemene viser til at fiskeflåten til Norge i dag er variert, både når det gjeld eigarskap og storleik. Han skapar arbeidsplassar og aktivitet langs heile kysten og står for ei enorm verdiskaping. Om lag 11 000 aktive fiskarar på 5 600 fiskefartøy, frå dei store havgåande fartøya til dei minste sjarkane, fiska i fjor 2,5 millionar tonn fisk og skaldyr, til ein førstehandsverdi på over 25 mrd. kroner.

Desse medlemene understrekar at norsk fiskeripolitikk i mange år har vore bygt på brei politisk semje, og desse medlemene meiner at det har vore ein styrke. Norsk fiskeripolitikk har tent fiskerinæringa, kysten og landet vårt godt. Gode rammevilkår, og at vi held fast ved dei lange linjene og stabiliteten i denne politikken, er den beste måten å sikre at fiskeria i framtida òg kan levere på sin del av samfunnskontrakten.

Desse medlemene vil generelt peike på at Stortinget tidlegare har understreka at stabile og føreseielege rammer er svært viktig i fiskeripolitikken, mellom anna i samband med behandlinga av St. meld. nr. 21 (2006–2007) Strukturpolitikk for fiskeflåten, der både regjeringa og Stortinget understreka dette. Det blei der peika på at omfordelingar mellom gruppene berre vil føre til usikkerheit om det framtidige kvotegrunnlaget og mangel på tryggleik for investeringar som er nødvendige for å skape ein fiskeriflåte for framtida.

Desse medlemene viser vidare til at kvotefordelinga mellom hav- og kystflåten er ei fordeling som har stått fast i mange tiår. Regjeringa foreslår nå å endre

på dette, mellom anna ved å ta avsetninga til open gruppe frå nasjonal kvote («toppen») og ved at den konvensjonelle havflåten skal vere med på å auke avsetninga for å styrke dei minste fartøya i konvensjonell lukka gruppe.

Desse medlemene viser til at desse forslaga har ført til kraftige protestar frå Norges Fiskarlag, Fiskebåt, NHO, LO, Sjømat Norge, Sjømatbedriftene og fleire andre organisasjonar. Desse organisasjonane representerer størsteparten av både fiskerinæringa og fiskeindustrien.

Desse medlemene viser til at forutan at overføringa endrar ei kvotefordeling fiskenæringa har vore samd om i lang tid, er ho i strid med inngåtte kompromiss og viktige føresetnader for fiskeripolitikken.

2.1.4 MERKNAD FRA FREMSKRITTPARTIET

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at norsk fiskerinæring de siste 35 årene har gått fra å være en sterkt subsidiert næring til en gjennomsregulert og tilnærmet subsidiefri næring. Den villfiskbaserte verdikjeden er viktig for sysselsetting og gir et viktig bidrag til norske eksport- og skatteinntekter. Verdikjeden er et viktig livsgrunnlag for en lang rekke lokalsamfunn langs kysten. Det er utviklet en moderne flåte med høy verdiskaping gjennom at fiskerne selv har sørget for en tilpassing av fangstkapasitet.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen etter mer enn 2 år la frem sin lenge varslede kvotemelding. I vesentlighet innebærer denne meldingen ikke store kursendringer i forhold til tidligere fiskeripolitikk, men er i stor grad en videreføring av gjeldende fiskeripolitikk med små justeringer.

Disse medlemmer viser til at fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord er viktig i kystfiskeflåten. Dette fiskeriet har flest antall deltakere og høy lønnsomhet.

Disse medlemmer viser videre til at regjeringen foreslår at det innføres eierskapsbegrensninger i kystfiskeflåten, og dette er en oppfølging av anbefalinger fra Riksrevisjonens undersøkelse av kvotesystemet i kyst- og havfisket. Riksrevisjonen påpekte at endringene i kvotesystemet mellom 2004 og 2018 har bidratt til økt lønnsomhet i fiskeflåten, men at det også har utfordret fiskeripolitiske prinsipper og ført til mindre fiskeriaktivitet i flere kystsamfunn. Disse medlemmer gir sin tilslutning til at det innføres eierskapsbegrensninger i kystfiskeflåten.

2.1.5 MERKNAD FRA SOSIALISTISK VENSTREPARTI, RØDT OG MILJØPARTIET DE GRØNNE

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til Dokument 3:6 (2019–2020) Riksrevi-

sjonens undersøkelse av kvotesystemet i kyst- og havfisket, jf. Innst. 80 S (2020–2021). Disse medlemmer understreker at hovedkonklusjonene ble støttet av både daværende regjering og et samlet storting. Rapporten var en uvanlig hard dom over fiskeripolitikken de siste tiårene. Undersøkelsene viste til at selv om Stortinget hadde vedtatt klare mål og prinsipper for fiskeripolitikken, hadde ikke disse blitt tilstrekkelig etterlevd av forvaltning og ulike regjeringer. Snarere hadde gjennomføringen av fiskeripolitikken til ulike regjeringer og underliggende etater i flere tilfeller undergravd Stortingets mål og prinsipper. At et samlet storting sluttet seg til disse konklusjonene, forplikter i det videre arbeidet.

Disse medlemmer viser til Riksrevisjonens undersøkelser, som viste at retten til å fiske har havnet på stadig færre hender, at kystsamfunnene har tapt på politikken, og at ungdoms muligheter har blitt vesentlig svekket. Dette er i strid med flere av de overordnede prinsippene som er knesatt av Stortinget til å styre fiskeripolitikken, som formålsparagrafen i havressurslova § 1 som slår fast at fiskeripolitikken skal «medverke til å sikre sysselsetjing og busetjing i kystsamfunna».

Disse medlemmer stiller spørsmålsteget ved om kritikken fra Riksrevisjonen er hensyntatt når regjeringen legger frem forslag til ny kvotemelding. Nøkkel-spørsmålene som må stilles er:

- Vil regjeringens forslag føre til mindre konsentrasjon av fiskerettigheter?
- Vil forslaget styrke kystsamfunnene?
- Vil forslaget gjøre det enklere for ungdommer å skaffe seg arbeid i fiskeriene?

Etter disse medlemmers vurdering er svaret på spørsmålene «nei». Dersom ikke Stortinget gjør justeringer, vil forslaget faktisk føre til det motsatte: En videre strukturering vil redusere antall fartøy, øke sentraliseringen og svekke kystsamfunnene, og når strukturgevinsten går tilbake til grunnkvotene, vil kvotepakkene bli vesentlig større, dyrere og dermed ytterligere øke kapitalkravet for å delta. Dette vil igjen gjøre det vanskeligere for ungdom å etablere seg som fiskere. Disse medlemmer vil derfor advare sterkt mot å videreføre dagens strukturkvoteordning, og vil arbeide for å styrke alle deler av fiskeriene som kan bidra til å sikre kystsamfunns og ungdoms deltakelse.

Disse medlemmer mener det er positivt at trålstigen for torsk og sild gjeninnføres. Dette er en reguleringsmekanisme som sikrer kystflåten mer fisk i perioder det er lite fisk i havet, og tilsvarende mer til trålerne når det er mye fisk i havet. Stigen ble fjernet av regjeringen Solberg, noe som ble sterkt kritisert av både næring og kystsamfunn. Gjeninnføring er positivt og bra.

Disse medlemmer viser til at fordelingsspørsmålet i denne meldingen er viktig langt utenfor næringen. Hele kystkulturen er bygd på fiskeri, og når Riksre-

visjonen i 2020 påpekte at de fleste kystsamfunn har tapt på dagens fiskeripolitikk, bør alle varsellamper lyse. Det er jo nettopp fordelingsmekanismene som har ført til mange tapere og noen få (og stadig færre) vinnere. Jo dyrere det er å komme seg inn i det lukkede fiskeriet, jo vanskeligere blir det for ungdom å komme seg inn. Med dagens priser må en ungdom ut med mange millioner kroner for å skaffe seg båt under 11 meter med kvote. I mange kystsamfunn er det få eller ingen som har råd til å kjøpe fartøy med kvote når fiskere pensjoneres og må slutte i fiskeriet. Dermed havner kvotene hos dem som har betalingsevne, mens ungdom og kystsamfunn ramler av priskarusellen. Disse medlemmer mener at det aldri har vært meningen at betalingsevne skal avgjøre hvem som kan delta i fisket. Det er ikke tilgang på kapital som skal avgjøre tilgang til kvoter i fiskeriene. Tilgang til fisket skal avgjøres av om det bidrar til sysselsetting og bosetting i kystsamfunnene. Det er det historiske nærhetsprinsippet som dermed skal være førende for fiskeripolitikken. Nærhet til fiskeressursene skal gi rett til å fiske. Elementer av denne tenkningen finner man igjen i snøkrabbeforvaltningen, kystkvoteordningen og ordningen med åpen gruppe. Denne tenkningen burde utgjøre rammene for fremtidens fiskeripolitikk.

Disse medlemmer viser til at mens lønnsomheten i flåteleddet har vært høy, har lønnsomheten i fiskeindustrien vært lav. Det har ført til stadig færre mottak og stadig færre arbeidsplasser på land. Mer fisk foredles i utlandet i dag enn for tjue år siden. Klassekillene kommer til uttrykk i lønnsstatistikkene. Mens de som leverer fisken på kaia tjener millionlønn, tjener de som tar imot og håndterer fisken, ofte kun en tredel. Dette synliggjør et dypt problem i dagens fiskerier. Formålsparagrafen til dagens fiskeripolitikk er at den skal bidra til sysselsetting og bosetting i kystsamfunnene. Dagens politikk har ført til det motsatte. Mer av verdiskapingen forsvinner enten ut av landet eller havner på få hender. Landindustrien bør ikke overses når ny fiskeripolitikk skal vedtas.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en stortingsmelding om hvordan mer norsk fisk kan leveres i egnet stand til norsk fiskeindustri, og hvordan en kan sikre en spredt mottaksstruktur for å utnytte fiskeressursene bedre.»

Disse medlemmer legger til grunn at fiskeriresursene har gitt mat på bordet og aktivitet langs kysten i tusenvis av år. Videre vil disse medlemmer vise til at fisken eies av fellesskapet og skal forvaltes på en måte som skaper aktivitet og ringvirkninger i de fiskeriavhengige samfunnene langs kysten.

Disse medlemmer viser til at Riksrevisjonen i 2020 kom med krass kritikk av fiskeripolitikken som har blitt ført de siste tjue årene:

«Det har blitt mindre videreforedling og aktivitet i kystsamfunnene, eierskapet samles på stadig færre hender, og forvaltninga er for lite bærekraftig».

Disse medlemmer konstaterer at Meld.St. 7 (2023–2024) Folk, fisk og fellesskap ikke er tilstrekkelig til å svare ut Riksrevisjonens kritikk og å snu den negative og sentraliserende utviklingen langs kysten, da meldingen åpner for videre strukturering og ikke kommer med tiltak for å få bukt med den ulovlige omsetningen av fiskekvoter, eller tiltak for økt bearbeiding av fisk på land.

Disse medlemmer vil vise til at selv om det er stor lønnsomhet i fiskerinæringa, så har mange kystsamfunn mistet mye av sin fiskeriaktivitet. Stadig mer fisk fryses om bord på trålere og eksporteres ut av landet uten å lage ringvirkninger på kysten. Disse medlemmer mener at kvotemeldinga var en mulighet til å gi kystsamfunnene fisken tilbake fra trålerredene, og til å gi flere folk langs kysten muligheten til å skape seg et levebrød av de store ressursene i nærområdet.

For disse medlemmer har det vært sentralt å jobbe for å stanse struktureringen og få på plass en rettferdig fordeling av struktureringsgevinst, og for at det kommer sterkere tiltak for å sikre at torsk omfattet av pliktkvotene faktisk fører til aktivitet og bosetting i fiskeriavhengige kystsamfunn, for eksempel gjennom kvotetrekke eller omfordeling, og styrking av konvensjonell kyst og åpen gruppe.

2.1.6 MERKNAD FRA MILJØPARTIET DE GRØNNE

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at havene, fjordene og vassdragene i Norge rommer rike økosystemer og unike naturressurser. De har vært kilde til mat, arbeidsplasser, aktiviteter og bosetting over hele landet i tusenvis av år. Miljøpartiet De Grønnes mål i fiskeripolitikken er å gi framtidige generasjoner den samme muligheten til å høste av disse naturverdiene. Da må økosystemperspektivet og førevar-prinsippet legges til grunn for forvaltningen. Slik kan vi sikre mat og arbeidsplasser som hele samfunnet har glede av.

Dette medlem vil at kystfiskeflåten skal være ryggstøtten i fiskerinæringa, med havfiskeflåten som supplement for å høste av flere ressurser. Fiskeressursene langs kysten bør forvaltes og videreføres lokalt. Slik legges grunnlaget for en sterk fiskerinæring som sikrer sysselsetting og bosetting langs kysten. Økt fokus på kvalitet, bærekraft og markedsføring vil gjøre norsk sjømat til et enda mer etterspurt produkt.

I arbeidet med kvotemeldinga har dette medlem blant annet vært opptatt av å styrke åpen gruppe og å styrke incentivene til grønn omstilling av fiskeflå-

ten. Når det gjelder fordeling av strukturgevinst, støtter dette medlem modell 2, og ikke modell X.

2.2 Kvotesystemet og lovmessig grunnlag

Komiteen viser til havressurslova som utgangspunkt for de lovmessige rammer for fordeling av fiskeressursene. Utgangspunktet er at fisken tilhører det norske folk. Kvotesystemet i norske fiskerier regulerer fordeling av kvotegrunnlaget i ulike fiskerier på ulike fartøygrupper og fartøy. Kvotesystemet er derfor statens viktigste virkemiddel for hvordan de viltlevende fiskeressursene utnyttes og fordeles på vegne av fellesskapet. Videre er deltakerloven sentral for reguleringen av del-taksen i fisket.

Komiteen viser for øvrig til meldinga for nærmere beskrivelser av kvotesystemet og tidspunkt for innføring av ulike reguleringer.

Komiteen viser til at adgangen til å delta i ulike fiskerier har blitt og blir gitt vederlagsfritt fra statens side. Ved lukkingen av norske fiskerier har tillatelse til å delta blitt fordelt på fartøyene basert på tidligere aktivitet i fisket.

Komiteen viser til meldinga, hvor det understrekes at når det betales et vederlag for kvoteverdien ved kjøp av et fiskefartøy som skal drives videre, endrer ikke det tillatelsenes rettslige status. Vederlaget mellom de private partene gir ikke et nytt innhold i tillatelsen som tildeles kjøper. Den er det myndighetene som tildeler, etter en vurdering av om søkeren (kjøperen) fyller de krav som gjelder i det enkelte tilfellet.

Komiteen viser til at disse tillatelsene har et definert innhold, som følger særlig av hjemmelsloven, aktuelle forskrifter og de vilkår som måtte være fastsatt i det enkelte vedtak.

Komiteen minner om at dette innholdet også kan endres, enten i samsvar med hjemmelsloven som den er i dag, eller slik den til enhver tid måtte være som følge av lovendringer. Dette følger av at virksomheten er basert på, og avhengig av, offentlige tillatelser og årlige forskrifter om kvotefastsettelse og fordeling.

Komiteen understreker derfor at enkeltpersoner eller foretak som eier fiskefartøy, og som har adgang til å delta i fiske på ulike fiskebestander, dermed ikke har en juridisk eiendomsrett til fiskeressursene, heller ikke i form av noen ideell andel.

Komiteen viser for øvrig til de respektive partiers merknader i denne innstilling.

2.3 Oppfølging av Riksrevisjonen og Stortingets behandling

Komiteen viser til at Riksrevisjonen kom med sin rapport om kvotesystemet i kyst- og havfisket i Doku-

ment 3:6 (2019–2020), som ble offentliggjort den 28. april 2020. Rapporten viste at endringene i kvotesystemet mellom 2004 og 2018 har bidratt til økt lønnsomhet i fiskeflåten, men også har utfordret fiskeripolitiske prinsipper og ført til mindre fiskeriaktivitet i flere kystsamfunn. Under Stortingets behandling av Riksrevisjonens rapport høsten 2020, jf. Innst. 80 S (2020–2021), ble det fattet følgende enstemmige anmodningsvedtak:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag til hvordan anbefalingene i Riksrevisjonens undersøkelse av kvotesystemet i kyst- og havfisket skal følges opp på en måte som ivaretar det tredelte formålet i havressursloven og sikrer en forsvarlig forvaltning av kvotesystemet som skaper tillit hos alle aktører i fiskerier næringen.»

Komiteen behandler i denne delen av innstillingen fire av Riksrevisjonens anbefalinger og regjeringens forslag til oppfølging av disse. Dette gjelder anbefalingene om konsekvensutredninger, innføring av eierkonsentrasjonsbegrensninger, registrering og offentliggjøring av kvotepriser, samt tiltak for å hindre at økende andeler av kvoten mangler tilkobling til et fartøy.

Komiteen viser til de respektive partiers øvrige merknader og forslag i denne innstillingen for oppfølging av de øvrige tilrådingene.

2.3.1 KONSEKVENSTREDNING AV ENDRINGER

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til at et av hovedfunnene i Riksrevisjonens rapport var at flere av endringene i kvotesystemet ikke er tilstrekkelig konsekvensutredet av departementet og forvaltningen. Riksrevisjonen anbefalte derfor Nærings- og fiskeridepartementet å sørge for at endringer i kvotesystemet blir grundig konsekvensutredet. Flertallet registrerer at regjeringen foreslår som tiltak at endringer i kvotesystemet blir grundig konsekvensutredet i tråd med kravene som stilles for dette.

Flertallet viser til at det vil kunne være ulike vurderinger av hva en konsekvensutredning skal inneholde og når denne er tilstrekkelig. For ordens skyld viser flertallet derfor til at det for regjeringen i denne sammenheng er gjeldende utredningsinstruks, sist fastsatt ved kongelig resolusjon 19. februar 2016, det siktes til og for forvaltningen relevante lover og bestemmelser.

2.3.2 UTVIKLING I EIERSKAP

Komiteen viser til at eierkonsentrasjonen i kystflåten har økt betydelig, og at Riksrevisjonen vurderte at dersom eierkonsentrasjon i kystflåten fortsetter å øke, vil dette ha negative konsekvenser for fiskerienes bidrag til aktivitet og sysselsetting langs hele kysten. Riksrevisjonen anbefalte derfor at det bør vurderes «å innføre ei-

erkonsentrasjonsbestemmelser for kystflåten og/eller andre tiltak for å begrense eierkonsentrasjonen».

Komiteen merker se at regjeringen har fulgt opp dette gjennom høring i regi av Fiskeridirektoratet og deretter gjennom forslag om å innføre eierkonsentrasjonsbegrensninger i kystflåten. Komiteen viser til meldingens kapittel 3.2 for nærmere beskrivelser av de ulike begrensingsforslagene.

Komiteen viser til at gjeldende eierkonsentrasjonsbegrensninger i havfiskeflåten gjelder på både personnivå og selskapsnivå.

Komiteen støtter at det også bør innføres eierkonsentrasjonsbegrensninger i kystfiskeflåten, og viser til at hensikten med dette er å sørge for at eierkonsentrasjonen ikke blir for høy i fremtiden.

Komiteen støtter også at kvotegrunnlag for fartøy som en person eller et selskap har direkte eller indirekte eierandel i, skal tilordnes personen, selskapet eller sammenslutningen i henhold til faktisk eierandel. Dette vil motvirke at fartøyeier kan omgå de vedtatte begrensningene ved å konsentrere makt og eierskap i selskaper som er unntatt fra begrensningene, men som i realiteten er underlagt enkeltpersoners kontroll.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til avtalen mellom disse partier og Kristelig Folkeparti:

«Det innføres eierskapsbegrensninger i kystgruppen av føre var prinsipp. Meldingens forslag legges til grunn, med unntak for kystgruppens fiske etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord som settes til 1,5 pst. Eierskapsbegrensningene er gjennomgående og meldingens dato for fremleggelse gjøres gjeldende. De som på dette tidspunkt overstiger fastsatte eierskapsbegrensninger vil få utarbeidet unntaksordninger med nødvendig fleksibilitet. Det utarbeides særskilte regler for dette. I disse reglene vil det gjøres avgrensninger slik at man ikke kan øke til gammel eierskapsandel dersom man ligger under over noe tid.»

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innføre eierskapsbegrensninger i kystfisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord slik at eier og minoritetseier gjennom person, selskap eller sammenslutning maksimalt kan eie 1,5 pst. av den relevante gruppekvoten.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at regjeringen foreslår eierskapsbegrensninger i kystflåten. Dette er bra ettersom kystflåten er den eneste flåtegruppen som ikke har hatt slike begrensninger, og det er spesielt her man har sett en voldsom konsentrasjon av eierskap de siste tjue årene.

Men utformingen av denne begrensningen blir avgjørende. Grensen som settes må være en respons på dagens urettferdige konsentrasjon. Det må heller ikke etableres dispensasjoner og unntak som i praksis utvanner begrensningen, som det dessverre har vært en tendens til av fiskerimyndighetene etter at Stortinget har vedtatt lover, jf. Riksrevisjonens rapportering i Dokument 3:6 (2019–2020). Begrensningene må i tillegg også gjelde investorer og minoritetseiere, ikke kun den aktive fisker. Poenget med en eierskapsbegrensning må være å spre eierskapet og fiskeriaktiviteten, og sikre at flåten forblir fiskereid, ikke investoreid.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innføre eierskapsbegrensninger i kystfisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord slik at eier og minoritetseier gjennom person, selskap eller sammenslutning maksimalt kan eie 1 pst. av den relevante gruppekvoten.»

Komiteen fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innføre eierskapsbegrensninger i kystfisket etter andre arter enn torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord, i tråd med Meld. St. 7 (2023–2024).»

«Stortinget ber regjeringen utarbeide særskilte regler i forbindelse med innføring av eierskapsbegrensninger for kystgruppen som blant annet sikrer at de som lå over på dato for fremleggelse av Meld. St. 7 (2023–2024), kan beholde eierandel med nødvendig fleksibilitet. Reglene skal også inneholde tidsbegrensninger for hvor lenge man kan ha redusert andel før denne gjøres gjeldende som ny maksimalgrense.»

2.3.3 KVOTEPRISER

Komiteen viser til at Riksrevisjonen påpekte at økte kvotepriser har gjort det vanskeligere å rekruttere nye fiskere, og anbefalte å

«registrere og offentliggjøre utviklingen i kvoteprisene, og gjennomføre tiltak som bedrer rekrutteringen til fiskeryrket.»

Komiteen viser til at regjeringen som en oppfølging av dette foreslår å nedsette en arbeidsgruppe som skal vurdere og komme med forslag til en ordning for å registrere og offentliggjøre utviklingen av kvotepriser. Komiteen ser frem til at resultatet av arbeidsgruppens arbeid blir lagt frem for Stortinget på egnet måte.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, støtter dette.

2.3.4 KOBLING MELLOM FARTØY OG KVOTER

Komiteen viser til at Riksrevisjonen har påvist at det over tid har vært en utvikling mot at en større andel av kvotegrunnlaget til enhver tid er frakoblet fartøy, og anbefalte forvaltningen å vurdere tiltak for å hindre denne utviklingen. Komiteen er kjent med at nybyggsordningen som ble innført i 2013, har spilt en sentral rolle i denne forbindelse. Ordningen har som formål å bidra til fornyelse av fiskeflåten, og er mye benyttet av næringen. Riksrevisjonen har i sin undersøkelse påvist at en større del av kvotegrunnlaget har vært frakoblet etter at nybyggsordningen ble innført.

Komiteen merker seg at regjeringen etter en nærmere vurdering vil prioritere å sikre streng kontroll med at ordningen ikke misbrukes, men at det foreslås at leiefartøyordningen for nybygg videreføres i sin nåværende form. Det vises til meldingen for nærmere beskrivelse av departementets vurdering.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt, ser det som viktig å stimulere til fornyelse av fiskeflåten for å sikre en mer miljøvennlig og effektiv fiskeflåte, og støtter derfor at leiefartøyordningen for nybygg etter en helhetsvurdering videreføres.

Flertallet viser til at overgangen til det grønne skiftet gjør at det må utvikles og bygges nye fartøyer med ny teknologi, noe som gir større usikkerhet rundt tiden det tar å bygge nytt fartøy. Av denne grunn bør ordningen ha tilstrekkelig fleksibilitet, slik at den ikke stenger for ny teknologi.

Flertallet fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en ny vurdering av leiefartøyordningen med sikte på å gjøre den bedre og enklere av hensyn til utvikling og bygging av nye og mer miljøvennlige fartøyer, herunder ta hensyn til ulike fartøyklasser.»

2.4 Gruppeinndeling av fiskeflåten

Komiteen viser til gruppeinndelingen har som formål å bidra til å opprettholde en variert fiskeflåte med både små og store fartøyer og sikre at fartøyene innad i en gruppe har mest mulig like konkurransevilkår. Det er ikke adgang til å strukturere på tvers av gruppene.

Komiteen har merket seg at Nærings- og fiskeridepartementet i juli 2019 foretok en innstramming av den såkalte forholdsmessighetsinstruksen, som legger føringer for utskifting av fartøyer og splitting av driftsgrunnlag der mottakende fartøyer er større enn avgivende fartøyer. Departementets begrunnelse var den gang å legge til rette for den overgangen fra hjemmelslengde til faktisk lengde som den daværende regjeringen noen uker før hadde foreslått i Meld. St. 32 (2018–2019) Et

kvotesystem for økt verdiskaping – En fremtidsrettet fiskerinæring, jf. Innst. 243 S (2019–2020).

Komiteen viser til at Nærings- og fiskeridepartementet som en del av forberedelsene til denne meldingen har hatt gruppeinndeling i kystflåten og relevante størrelsesbegrensninger på høring.

Komiteen merker seg at nesten alle høringsinstansene som har uttalt seg om spørsmålet, ikke ønsker å gå videre med forslaget i den forrige kvotemeldingen om at gruppeinndelingen skal følge fartøyets faktiske lengde i stedet for hjemmelslengde. Høringsinstansene synes å foretrekke å videreføre hjemmelslengde som parameter for gruppeinndelingen av de ulike driftsgrunnlagene, og samtidig vurdere endringer i de faktiske størrelsesbegrensningene som gjelder for fartøyene med driftsgrunnlag i de ulike gruppene.

Komiteen registrerer at regjeringen på denne bakgrunnen vil videreføre gruppeinndelingen av kvotegrunnlaget i kystflåten basert på hjemmelslengde.

Komiteen viser videre til at regjeringen foreslår å nedsette en arbeidsgruppe for å vurdere lasteromsbegrensninger som alternativ nærmere. Dette med mål om å legge til rette for bedre økonomi, energieffektivitet, sikkerhet og arbeidsforhold ombord. Komiteen merker seg at departementet vurderer at dette også vil kunne ha betydning for landindustriens tilgang på råstoff av høy kvalitet.

Komiteen registrerer at regjeringen videre foreslår å lempe noe på forvaltningspraksisen unntaksvis og etter nærmere vurderinger angående kravene om forholdsmessighet mellom driftsgrunnlag og fartøystørrelse mens arbeidsgruppen gjennomfører sitt arbeid.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt, støtter at gjeldende gruppeinndeling av kvotegrunnlaget i kystfiskeflåten basert på hjemmelslengde skal videreføres og at det ikke legges opp til at eventuelle nye bestemmelser om lasteromsbegrensninger eller andre regler om fartøyutforming skal få konsekvenser for eksisterende gruppeinndeling.

Flertallet støtter at det nedsettes en arbeidsgruppe som skal vurdere alternative størrelsesparameter for fartøyutforming, herunder lasteromsbegrensninger. I dette arbeidet bør det legges vekt på hvordan det bedre kan legges til rette for at fartøy utformes slik at klimaavtrykket reduseres, samtidig som råstoffet blir ivaretatt på en så god måte som mulig, og som sikrer størst mulig verdiskaping av de ressursene som blir høstet.

Flertallet ser det også som viktig at hensyn til arbeidsmiljø og sikkerhet for fiskerne vektlegges, og viser i den forbindelse til nullvisjonen om omkomne i fiskerierne.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Venstre, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjeninnføre hjemmelslengde som gruppeinndeling av kvotegrunnlaget i kystfiskeflåten.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil påpeke at lengde på fartøy har lite å si for hvilken fangstkapasitet et fartøy innehar, og en valgfri fartøyutforming kan bidra til å sikre en optimal og bærekraftig utnyttelse av fiskebestander etter de stedlige forholdene i nærområdene. Friere fartøyutforming kan gi bedre sjøegenskaper, lavere drivstofforbruk, bedre komfort for mannskapet, bedre plass for håndtering av fangst/ biprodukter, og vil kunne gi plass til dagens og ikke minst morgendagens tekniske løsninger for alternative energikilder. Disse medlemmer gir sin tilslutning til å videreføre gruppeinndelingen av kvotegrunnlaget i kystfiskeflåten basert på hjemmelslengde.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt mener fri fartøyutforming over lang tid har utfordret målene om en differensiert flåte og spredt mottaksstruktur. Fri fartøyutforming kombinert med strukturkvoteordning har bidratt til en utvikling av svært store kystfartøy, i mange tilfeller langt større enn havflåtens fartøy. Dette utfordrer skillene mellom hav og kyst, og oppfylder i liten grad den opprinnelige intensjonen med havdeling.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjeninnføre meterskillet mellom kyst- og havfiskeflåte hvor faktisk lengde på 28 meter er utgangspunktet, og komme tilbake til Stortinget med konkretisering av konsekvenser for blant annet kvoterettigheter og havdeling.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne vil understreke at regjeringens forslag til omfordeling er svært begrenset, og disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn en trålstige med et andelsintervall på 20–26 pst. for trålflåten.»

2.5 Tilpasning av flåte og ressursgrunnlag (strukturering)

Komiteen viser til at de første tidsbegrensningene er i ferd med å løpe ut, og at det derfor er nødvendig å avklare hvordan strukturgevinsten skal fordeles.

Komiteen viser til at staten står fritt til å fordele denne strukturgevinsten selv om det ved innføringen av ordningen var en intensjon i St.meld. nr. 21 (2006–2007) Strukturpolitikk for fiskeflåten («strukturkvotemeldingen») at gevinsten ble fordelt innad i de gjenværende fartøygruppene i reguleringsgruppen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til at strukturordninger i fiskeflåten har vært et sentralt virkemiddel for å oppnå en bærekraftig forvaltning av norske fiskeressurser. Flåtekapasiteten har til tider vært større enn ressursgrunnlaget. Videre har formålet vært å legge til rette for en mer lønnsom fiskerinæring, gi muligheter for fornyelse av flåten og bidra til å skape attraktive arbeidsplasser. Sammen med adgangsbegrensninger og fiskerireguleringer har innføringen av strukturordninger bidratt til å redusere antall fartøy og øke lønnsomheten i den lukkede norske fiskeflåten. Flertallet viser til at det er flere begrensninger i ordningene for strukturering.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Venstre, er opptatt av at næringen sikres gode og stabile rammebetingelser, men vil samtidig understreke at strukturkvoteordningen må ha en innebygget balanse mellom hensynet til effektivisering og lønnsom drift på den ene siden og hensynet til en differensiert flåtestruktur og spredt eierskap på den andre.

Flertallet viser til at strukturkvoteordningene har virket i mange år, og at det har skjedd en betydelig strukturering i næringen, selv om det varierer i hvor stor grad de ulike reguleringsgruppene har benyttet ordningene. Flertallet mener det fortsatt vil være behov for strukturordninger som kan bidra til å opprettholde lønnsomhet i flåten, men det bør gjøres en vurdering av hvilke behov flåtegrupper har for ytterligere strukturering og om strukturakten bør begrenses, herunder om dagens kvotetak bør reduseres.

Flertallet er opptatt av at strukturkvoteordningen og øvrige rammevilkår legger til rette for grønn omstilling i fiskeflåten.

Flertallet ber regjeringen komme tilbake til Stortinget på en hensiktsmessig måte med en vurdering av om innretningen av dagens ordning bør endres eller tilpasses for å legge til rette for verdiskaping og grønn omstilling, og for å sikre at den ivaretar hensynet til fiskeflåten betydning for sysselsetting og bosetning i kystkommunene.

Flertallet viser til at forvaltningen vil måtte implementere fordeling av strukturgevinst etter modell X og fastsette nødvendig regelverk før den første strukturgevinsten kommer til fordeling. I den forbindelse vil det

oppstå spørsmål som gjelder blant annet forholdet til kvotetak og eierkonsentrasjonsbestemmelser. Dette er spørsmål av til dels teknisk karakter som forvaltningen må løse ved implementeringen av modell X.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere om innretningen av dagens strukturkvoteordning bør endres eller tilpasses for å legge til rette for verdiskaping og grønn omstilling, og for å sikre at den ivaretar hensynet til fiskeflåten betydning for sysselsetting og bosetning i kystkommunene.»

2.5.1 MODELLVALG

Komiteen viser til at Nærings- og fiskeridepartementet 6. juli 2022 sendte ut høringsnotat om fordeling av strukturgevinst fra utløpte strukturkvoter. Det ble skissert tre modeller, samt «alternative modeller». I etterkant foreslo Norges Fiskerlag en fjerde modell (modell X) som så ble konsekvensutredet og sendt på høring 20. desember 2022.

Komiteen registrerer at ingen av høringsinstansene støttet forslaget om fordeling av strukturgevinst etter modell 1, som var den modellen som ble vedtatt av Stortinget ved behandling av Meld. St. 32 (2018–2019), jf. Innst. 243 S (2019–2020), og at en av instansene tok til orde for modell 3. Videre tok flere høringsinstanser ikke stilling til hvilken modell som burde anvendes, og åtte høringsinstanser presiserte ikke foretrukket modell, mens av de som eksplisitt tok stilling til modell, ønsket mer enn halvparten fordeling etter modell 2.

Komiteen viser til meldingens kapittel 5.2.1 for nærmere beskrivelser av modellene og videre til Fiskeridirektoratets høringsnotater og beregninger. Forskjellene mellom modellene 2, 3 og X gjelder mens det er gjenværende strukturkvoter. Etter de store utløpene i 2032 vil fordelingen være relativt lik mellom modellene. Dette drøftes nærmere i kapittel 5.6 i meldingen. Komiteen merker seg at regjeringen etter en helhetsvurdering foreslår å gå videre med modell X.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Venstre, støtter dette. Flertallet slår fast at strukturgevinsten skal tilbakeføres til hjemmelsgruppen. Flertallet understreker betydningen av at næringen med dette får en viktig og nødvendig avklaring, men viser til at det er enkelte problemstillinger som må håndteres i etterkant, jf. meldingen.

Flertallet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fordele strukturgevinsten som oppstår når tidsbegrensede strukturkvoter utløper med full effekt på grunnkvoter og halv effekt til gjenværende strukturkvoter (modell X) etter opprinnelig hjemmelslengde.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at strukturkvotene løper ut på dato fra 2027, og at det tilfaller dagens storting å vedta hva som skal skje med strukturgevinsten. Dette er et stort fordelings spørsmål med vidtrekkende betydning for kystkulturen. Rundt halvparten av alle torskerettigheter er såkalte strukturkvoter. Da strukturering ble tillatt i Norge tidlig på 2000-tallet, var det begrunnet i at en trengte å ta ned fangstkapasiteten og øke lønnsomheten i fiskeriene. Dette skjedde ved at det ble lov å samle flere kvoter på ett fartøy, mot at en kjøpte ut andre fartøyer med kvoterettigheter. I dag kan et fartøy ha fem slike kvoter samlet på ett fartøy. Det vil si at fire fartøyer har blitt tatt ut av det lukkede fiskeriet. Det er delte meninger om hvorvidt dette har ført til lavere fangstkapasitet, og lønnsomhet er vanskelig å bevise annet enn at aktørene har store overskudd, men også tilsvarende mye gjeld da prisene for kvoter har eksplodert som følge av dette kvotehandelssystemet.

Disse medlemmer viser til at regjeringen foreslår en modell hvor gjenværende strukturkvoter skal beholde 50 pst. av fiskerettighetene etter at kvotene er gått ut på dato. Disse medlemmer mener at dette er svært problematisk. For det første er det urimelig overfor alle dem som ikke har strukturert, å måtte avsi rettigheter til dem som har det, uten vederlag. For det andre er det ikke gjort en juridisk konsekvensvurdering av forslaget. Det er et åpent spørsmål om modell X vil skape et grunnlag for å hevde at strukturkvoter er kjøpt til evig tid. For det tredje vil et tillegg på 50 pst. på å kjøpe strukturkvoter resultere i økt kvotehandel, høyere priser til gunst for de største, som har økonomi til å kjøpe kvoter. Samlet vil forslaget forsterke de allerede problematiske sidene ved dagens fiskeripolitikk.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at kystfiskeflåten har et høyst legitimt krav på at strukturkvotene ved sitt utløp skal falle tilbake til opprinnelig gruppe. Dette, kombinert med det faktum at mindre fartøyer som hovedregel fisker med lavere drivstofforbruk og lavere utslipp per tonn fangst enn trålere og andre større fartøyer, gjør at disse medlemmer finner det naturlig å støtte modell 2, slik blant andre Norges Kystfiskerlag går inn for.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne vil vise til at et flertall av høringsinstansene har uttalt seg negativt til valget av modell X. Både i høring i 2022 og 2023 har flertallet av høringsinstanser, herunder flertallet av nordnorske kystkommuner, Norges Kystfiskerlag, regionråd og fylkeskommuner uttalt at det er modell 2 som i størst grad vil oppfylle det høringsinstansene oppfatter som «avtalen» når strukturpolitikken ble innført, nemlig at strukturkvotene skulle falle tilbake til flåteleddet de ble hentet fra ved strukturperiodens utløp.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at strukturering av kystfiskeflåten opphører. Ved strukturperiodens utløp tilbakeføres strukturkvotene til den flåtegruppen de ble hentet fra ved struktureringstidspunktet.

Strukturgevinst fordeles relativt til grunnkvote, etter modell 2 i høringsnotatet.»

Komiteen viser for øvrig til de respektive partiers merknader i denne innstillingen.

2.6 Rammebetingelser for den minste kystflåten

Komiteen viser til at sjarkflåten utgjør en stor andel av den norske fiskeflåten og kan høste effektivt av bestander som vandrer til kystnære farvann og mer lokale bestander. Komiteen viser til at denne flåtegruppen ofte er lokalt forankret og har en viktig rolle som leverandør av ferskt råstoff til sjømatindustrien og lokale mottak. Komiteen understreker likevel at også sjarkflåten er mobil i varierende grad, noe som reflekteres i landingsstatistikkene.

Komiteen viser videre til sjarkflåtens særlige rolle i kvotesystemet fordi den ofte representerer et startsted for unge som vil etablere seg som fartøyeier. Komiteen viser derfor til at gruppen også er viktig for å skape aktivitet langs kysten, og rammebetingelser for denne gruppen er viktige også ut over hensynet til økonomisk og økologisk bærekraftig utnyttelse av kystressursene.

2.6.1 ÅPEN GRUPPE I FISKERIENE

Komiteen viser til at det med åpen gruppe normalt refereres til det viktigste åpne fiskeriet i Norge, torskefisket nord for 62 grader nord, men at det også finnes åpne fiskerier etter andre arter med nærmere bestemmelser som eksempelvis kongekrabbe, lodde og blåkveite. Dette gir mulighet for gode inntekter fra fiske også for fiskere som ikke har fått tildelt eller investert i tillatelse til å fiske i de lukkede gruppene.

Komiteen viser til at åpen gruppes fiske etter torsk nord for 62 grader nord er 6,12 pst. av nasjonal kvote, mens det for andre arter er andre prosentsatser eller faste avsetninger. Det vises til meldingens kapittel 6.2 for nærmere detaljer om gjeldende avsetninger.

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemmen frå Raudt, slår fast at open gruppe blir sett på som særleg viktig mellom anna på grunn av funksjonen ho har som rekrutteringsarena. Fleirtalet meiner det vil vere formålstenleg å skaffe seg meir kunnskap om open gruppe, her medrekna kven som deltar, kor mykje dei ulike fiskar, kva fisket har å seie m.m.

2.6.2 LUKKET GRUPPE I FISKERIENE

Komiteen viser til at sjarkflåten består av fartøy i lukket gruppe under 11 meter hjemmelslengde (13 meter for kystnot makrell) og har en særstilling i fiskeflåten. Det vises til meldingens kapittel 6.2 for nærmere beskrivelser av de ulike fiskeritillatelsene for denne gruppen.

2.6.3 AVSLUTNING AV SAMFISKEORDNINGEN MED SEG SELV

Komiteen viser til sjarkflåten har ikke tilgang til strukturkvoteordninger. Dette har vært begrunnet med flåtens betydning for sysselsetting og bosetting i distriktene. Samfiskeordningen har gjort at et fartøy i realiteten kan fiske en ekstra kvote mot at tilsvarende kvote oppgis midlertidig fra et annet fartøy. Samfiske i torsk fiskerierne ble innført som en midlertidig ordning i 2010 og innebærer at to fartøy kan utgjøre et «aktivt» og et «passivt» fartøy. Intensjonen var at eiere av enmannsdrevne sjarker sammen skulle fiske to kvoter på ett fartøy. Begrunnelsen var at endringen ville bidra til økt lønnsomhet og økt sikkerhet ved at økt kvote ga grunnlag for mer enn én fisker om bord. I februar 2011 ble ordningen utvidet slik at det ble mulig å samfiske selv om begge fartøy har samme eier. Denne form for samfiske betegnes ofte som «samfiske med seg selv».

Komiteen viser til at i Meld. St. 32 (2018–2019) ble det foreslått at to fartøy med samme eier ikke bør kunne samfiske. Det ble begrunnet med at ordningen langt på vei har fungert som en midlertidig strukturkvoteordning. Riksrevisjonen la den 28. april 2020 frem sin undersøkelse av kvotesystemet i kyst- og havfisket for Stortinget, der det ble fremmet sterk kritikk mot samfiskeordningen. Som følge av dette vedtok Stortinget at ordningen med samfiske med seg selv skulle oppheves fra 2026.

2.6.4 NY ORDNING FOR DEN MINSTE FLÅTEN I LUKKEDE FISKERIER

Komiteen viser til at Nærings- og fiskeridepartementet 6. juni 2022 sendte ut høringsnotatet «Rammebetingelser for den minste kystflåten». Fire ulike modeller ble drøftet i høringen: Modell 1 (strukturkvoteordning), modell 2 (sammenslåingsordning), modell 3 (begrenset sammenslåingsordning) og modell 4 (justert samfiskeordning). Komiteen viser til meldingens kapittel 6.3 for beskrivelse av forskjellene mellom modellene.

Komiteen registrerer at høringen viste at det er stor grad av støtte til å avvikle samfiskeordningen med samme eier. Komiteen merker seg at det videre var bred enighet om at den minste fartøygruppen bør få tilgang til en ordning for å kunne øke sitt kvotegrunnlag, når samfiske mellom to fartøy med samme eier avvikles. Komiteen viser til at samfiskeordningen for torsk fiskerierne i nord i sin tid var begrunnet med at den gir mulighet for økt lønnsomhet og sikkerhet for sjarkfiskerier.

Komiteen har merket seg at tall fra 2022 viser at drøyt 5 av 10 fartøy deltok i et samfiskelag. Om lag 2 av 10 fartøy har ikke registrert fangst, og 3 av 10 fartøy deltar i et samfiskelag med samme eier. Det vises til figur 6.1 i meldingen.

Komiteen merker seg at regjeringen mener at samfiske mellom fartøy med samme eier bør avvikles slik som Stortinget vedtok i 2021. Regjeringen har likevel presisert at bortfall av denne formen for samfiske likevel ikke er til hinder for at redere kan velge å fiske sammen på hver sine aktive fartøy. Regjeringen begrunner dette med at det vil ivareta hensynet til sikkerhet om bord, som var én av hovedbegrunnelsene for innføringen av samfiskeordningen. Komiteen viser til at regjeringen videre begrunner sitt forslag til ny ordning med at flåten under 11 meter skal ha gode rammevilkår, som gir lønnsom utvikling, forutsigbarhet, fornying og gode inntektsmuligheter også for mannskap på to. Dette har også et sikkerhetsperspektiv.

Komiteen registrerer at regjeringen derfor foreslår å innføre en sammenslåingsordning med begrensninger som er reversibel – ID-kvotordning – og at det bør utarbeides nærmere bestemmelser for bruken av ordningen, herunder eventuelle aktivitetskrav.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt, støtter regjeringens forslag om at det skal etableres en sammenslåingsordning for fartøy under 11 meters hjemmelslengde, der eier av to fartøy som fisker torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord får tillatelse til å slå sammen kvotegrunnlaget for to fartøy og fiske den samlede kvoten på ett fartøy.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, vil be regjeringen om å vurdere å utvide denne sammenslåingsordningen til også å omfatte fartøy som fisker i pelagiske fiskerier under 11 meters hjemmelslengde (13 meter for fiske etter makrell med kystnot).

Dette flertallet mener det bør utarbeides nærmere bestemmelser for bruken av ordningen, herunder aktivitetskrav.

Dette flertallet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen etablere en sammenslåingsordning for fartøy under 11 meters hjemmelslengde, der eier av to fartøy som fisker torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord får tillatelse til å slå sammen kvotegrunnlaget for to fartøy og fiske den samlede kvoten på ett fartøy, og utarbeide nærmere bestemmelser for bruken av ordningen, herunder aktivitetskrav.»

«Stortinget ber regjeringen utrede og vurdere innføring av sammenslåingsordning som også omfatter fartøy som fisker i pelagiske fiskerier under 11 meters hjemmelslengde (13 meter for fiske etter makrell med kystnot).»

2.7 Fordelingsmekanisme for de ulike flåtegruppene på torsk

2.7.1 TRÅLSTIGE

Komiteen viser til at «Kvotefordeling for nordøstarktisk torsk og norsk vårgytende sild» ble sendt på høring 6. juni 2022. I høringen ble det bedt om innspill til fremtidig fordeling av den norske kvoten, og til alternative prosentsetninger i kvotefordelingen.

Komiteen registrerer at flertallet av høringsinstansene går inn for at «trålstigen for nordøstatlantisk torsk» gjeninnføres, men at høringsinstansene er delt i synet på om kvoten til åpen gruppe skal trekkes fra norsk totalkvote, som en avsetning, eller fra kvoten til konvensjonelle fartøy. Komiteen viser til kapittel 7.1 i meldingen for nærmere beskrivelser av ordningen.

Komiteen merker seg at ingen høringsinstanser ønsker å videreføre gjeldende system, og at det generelt vises det til at forutsigbarhet og stabilitet i kvotefordelingen er grunnleggende for investerings- og moderniseringsvilje.

Komiteen registrerer at regjeringen på denne bakgrunn foreslår å gjeninnføre trålstigen, med de korrigeringer som ble gjort i 2019 for å unngå over- og underfiske i gruppene. Regjeringen foreslår i tillegg endringer i måten åpen gruppes avsetning etter fiske av torsk nord for 62 grader nord gjøres. Komiteen støtter dette.

Komiteen fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjeninnføre den dynamiske trålstigen i fordelingen av kvoten for torsk nord for 62 grader nord.»

Komiteen viser i den sammenheng til de respektive partiers merknader i denne innstillingen for øvrig.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt viser til at regjeringen vil nedsette en arbeidsgruppe som skal komme med forslag til en ordning for å registrere og offentliggjøre utviklingen av kvotepriser. Disse medlemmer vil påpeke at en slik ordning ikke vil svare ut Riksrevisjonens bekymring for at økte kvotepriser har gjort det vanskelig å rekruttere nye fiskere, men vil kreve andre tiltak.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne mener det er et problem at åpen gruppe ikke inngår i trålstigen. Åpen gruppe er den gruppen som best imøtekommer formålet med ordningen, nemlig å skjerme den kystnære flåten når nasjonal kvote er lav. Fartøyene i åpen gruppe har lavest fangstkapasitet og er minst fleksible.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn at åpen gruppe skal inngå i trålstigen i fordelingen av kvoten for torsk nord for 62 grader nord.»

2.7.2 AVSETNING TIL ÅPEN GRUPPE

Komiteen viser til at frem til og med 2020 ble kvoten til åpen gruppe i fisket etter torsk nord for 62 grader nord fastsatt som en andel av konvensjonell gruppes kvote i trålstigen. Fra og med 2021 ble dette noe endret som ledd i oppfølgingen av Meld. St. 32 (2018–2019). Kvotegrunnlaget til åpen gruppe ble nå beregnet som en andel av nasjonal kvote (6,12 pst.), men likevel trukket fra kvoteandelen til konvensjonelle fartøy.

Komiteen registrerer at regjeringen foreslår at åpen gruppes andel «tas fra toppen» som en avsetning i norsk kvote. Dette begrunnes med at sammen med andre ordninger som rekreasjonsfiske, ungdomsfiske og forsknings- og lærlingekvoter, har åpen gruppe en særskilt rolle som rekrutteringsarena for nye fiskere.

Komiteen registrer videre at en naturlig konsekvens av å ta åpen gruppe «fra toppen» vil være at gruppen ikke lenger inngår i fordelingen mellom trålgruppen og konvensjonell gruppe etter trålstigen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Venstre, anerkjenner at fiske i andre lands soner er en viktig del av havfiskeflåtens ak-

tivitet. I år der det er ubrukt tredjelandskvotet til fordeling til nasjonal kvote, er det naturlig at dette kvantumet prioriteres disse berørte flåtegruppene.

Flertallet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen prioritere berørte flåtegrupper i henhold til avtalen av 19.04.2024 mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti i år der det er ubrukt tredjelandskvotet som tilbakeføres til nasjonal kvote.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at regjeringen foreslår at kystflåten skal få en litt større andel av kvoterettighetene enn i dag. Dette skjer ved at den havgående flåten er med på «spleiselaget» som sikrer at åpen gruppe får fiskerettigheter fra den totale norske kvoten. Det er rett og rimelig at den havgående flåten bidrar her, og at dette ikke utelukkende tas fra kystflåtens andel av totalkvoten. Styrking av kystflåten er riktig og langt mer i tråd med de fiskeripolitiske målsettingene til Stortinget. Kystflåten bidrar langt mer til sysselsetting og bosetting i kystsammfunnene enn den havgående flåten. Den delen av flåten som leverer fersk fisk, har en langt større samfunnsøkonomisk verdi for fellesskapet, da det sikrer råstoff til norsk landindustri og arbeidsplasser på land.

Disse medlemmer er overrasket over at regjeringen ikke foreslår å styrke åpen gruppe. Forslaget om at avsetning til gruppen skal tas fra nasjonal kvote endrer ikke volumet i gruppen. Det er derfor ikke grunnlag for å hevde at gruppen styrkes. Regjeringen kunne med fordel ha foreslått at økningen nettopp skal tilfalle åpen gruppe. Det ville hatt store positive ringvirkninger for ungdom og kystsammfunn som har tapt på fiskeripolitikken de senere år.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen avsette 10 pst. av nasjonal kvote på torsk nord for 62 grader nord til åpen gruppe.»

Disse medlemmer forutsetter at denne avsetningen gjøres i tråd med fiskerifaglige vurderinger, og at avsetningen ikke fører til for stor beskatning av kystfiskbestandene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til avtalen av 19.04.2024 mellom disse partier og Kristelig Folkeparti.

Flertallet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at åpen gruppes andel av torsk tas fra toppen som avsetning av norsk totalkvote, og at andelen fastsettes til 6,62 pst.»

2.7.3 OMFORDDELING MELLOM KONVENSJONELL LUKKET GRUPPE

Komiteen registrerer at siden 2007 og frem til nå har den faktiske kvotefordelingen i lukket gruppe i kystfisket endret seg ved at den minste gruppen har fått en noe mindre andel.

Komiteen merker seg at regjeringen som følge av dette foreslår å styrke den minste konvensjonelle gruppen ved å endre prosentsetningene i lukket gruppe slik at kvoten til fartøygruppen under 11 meter hjemmelslengde økes med 2 pst. av konvensjonell kvote.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til at fordelingen innad i lukket gruppe i fisket etter torsk har endret seg siden 2007, og at den minste gruppen under 11–28 meter har fått redusert sin andel med 1,89 pst. i denne perioden. Flertallet viser til at den minste fartøygruppen er viktig for å ivareta sentrale fiskeripolitiske målsettinger om å bidra til å trygge bosetting og arbeidsplasser i kystdistriktene og legge til rette for at høstingen av de marine ressursene fortsatt skal komme kystbefolkningen til gode. Flertallet støtter derfor at den minste fartøygruppen under 11 meter hjemmelslengde bør få styrket sin kvoteandel.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at i regjeringens forslag ligger det inne at også den konvensjonelle havfiskeflåten skal bidra til denne styrkingen.

Flertallet er etter en helhetsvurdering kommet frem til at 2 pst. av kvoteandelen til den konvensjonelle kystflåten, lukket gruppe over 11 meter, skal omfordeles til lukket gruppe under 11 meter.

Flertallet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen omfordele 2 pst. av kvoteandelen fra den konvensjonelle kystflåten, lukket gruppe over 11 meter, til lukket gruppe under 11 meter.»

2.7.4 KYSTFISKEORDNINGEN

Komiteen viser til at kystfiskeordningen for torsk innebærer en garantert tilleggskvotet til fartøy i åpen gruppe i fisket etter torsk nord for 62 grader nord. Kvotetillegget tildeles fartøy med eiere som er bosatt i et særskilt område i Nord-Norge. Komiteen viser til at størrelsen på avsetningen og kvotetillegget fastsettes av Nærings- og fiskeridepartementet etter konsultasjon med Sametinget. I perioden 2011–2020 ble det satt av 3 000 tonn til kystfiskeordningen.

Komiteen viser til at det på bakgrunn av historisk gjennomsnitt som vist i Meld. St. 32 (2018–2019) ble

vurdert at avsetningen skulle være om lag 0,9 pst. av nasjonal kvote på torsk. I år med lave nasjonale kvoter kan dette medføre at kvoten blir lavere enn 3 000 tonn. Dette var tilfelle for 2023.

Komiteen merker seg at regjeringen foreslår å videreføre kystfiskeordningen for torsk som en fast avsetning fra toppen på 0,9 pst. av nasjonal kvote av torsk nord for 62 grader nord og med en fast nedre grense på 3 000 tonn.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at kystfiskeordningen er den eneste oppfølgingen av NOU 2008:5 Retten til fiske i havet utenfor Finnmark, siden utredningen kom. Disse medlemmer vil vise til høringsinnspill fra Sametinget, samt Sametingets vedtak i sak 23/4789 Sametingets årlige fiskerisak – 2023, hvor Sametinget ytrer ønske om å styrke ordningen og på sikt utvide den til å gjelde flere områder. Videre vil disse medlemmer vise til Dokument 19 (2022–2023) Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport kapittel 21 Sjøsamisk fiske og fiskeripolitikk, hvor det gis en utgreiing av de destruktive virkningene lukkinga av torskefisket har hatt for sjøsamisk kultur og næring og sjøsamiske kystsamfunn, og videre til kommisjonens forslag om oppfølging av NOU 2008: 5.

Disse medlemmer mener at kystbefolkningens rett til å høste ressursene fra havene i hele Nord-Norge er krystallklar, og oppfordrer derfor regjeringen til videre oppfølging av NOU 2008: 5.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sette i gang et arbeid i samarbeid med Sametinget for å styrke og på sikt utvide kystfiskeordningen, og for å sikre anerkjennelse av kystbefolkningens rett til å fiske, som oppfølging av NOU 2008: 5 Retten til fiske i havet utenfor Finnmark.»

2.7.5 FORMÅLET MED ÅPEN GRUPPE

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Framskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet De Grønne, viser til at åpen gruppe blir sett på som særlig viktig blant annet på grunn av funksjonen den har som rekrutteringsarena. Flertallet mener det vil være formålstjenlig å skaffe seg mer kunnskap om åpen gruppe, herunder hvem som deltar, hvor mye de ulike fisker, hva fisket har å si m.m.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Framskrittspartiet og Venstre, viser til at åpen gruppe er en konsekvens av havressurslova og ivaretagelse av

allemannsretten. Denne gruppen er åpen for enhver som er registrert i fiskermanntallet og eier fartøy som er innført i merkeregisteret. Videre kan EØS-borgere «bosette» seg i en kystkommune å få like eller «bedre» rettigheter enn norske statsborgere. Eldre fiskere som velger å selge seg ut av lukket gruppe, fisker full kvote i åpen gruppe, og fiskere som er mannskap på større fartøy, men ikke har selvstendig deltakeradgang, kan fiske i åpen gruppe i tillegg.

Komiteen finner det rimelig at det startes et arbeid med å se på innretningen av åpen gruppe knyttet til hvem som skal ha prioritet innenfor gruppen. I arbeidet må blant annet balansen mellom rekruttering, deltid og heltid ses på. Det må være mulighet for å jobbe seg oppover, og allemannsretten skal ivaretas. I dette arbeidet må det blant annet vurderes fremtidens oppfølging av nasjonalitetskravet.

Komiteen fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av formålet med åpen gruppe i fiskeriene, og vurdere innretningen og tiltak som i større grad bidrar til at åpen gruppe fungerer etter intensjonen, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

2.8 Fordelingsmekanisme for sild

2.8.1 SILDESTIGEN

Komiteen viser til at høringsnotatet «Kvotefordeling for nordøstarktisk torsk og norsk vårgytende sild» ble sendt på høring 6. juni 2022 for å få innspill om erfaringer og konsekvenser av bruken av de to kvotefordelingsmekanismene for norsk vårgytende sild (NVG-sild), samt for å få innspill til om andre modeller for kvotefordeling kunne være aktuelle for utredning.

Komiteen merker seg at halvparten av høringsinstansene ønsker å gjeninnføre de dynamiske kvotestigene på NVG-sild. Fem av høringsssvarene gav ingen entydig konklusjon om hvilken kvotefordelingsmekanisme de ønsker for NVG-sild. Kun én høringsinstans ønsker å beholde den faste fordelingen mellom gruppene som ble innført i 2021.

Komiteen merker seg derfor at regjeringen foreslår å gjeninnføre den dynamiske sildestigen for å fordele kvoten på NVG-sild. Komiteen støtter dette.

Komiteen fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjeninnføre den dynamiske kvotefordelingsmekanismen (sildestigen) for norsk vårgytende sild.»

2.9 Sjømatindustriens betydning for arbeidsplasser

Komiteen viser til at fiskeflåten og sjømatindustrien er uløselig knyttet til hverandre, og reguleringsystemet påvirker sjømatindustriens muligheter til å innfri ambisjonene om økt bearbeiding, som er et felles politisk mål.

2.9.1 SENTRALE RAMMEBETINGELSER

Komiteen viser til at endringer som gjøres på reguleringsystemet for flåten, også vil få effekter i andre ledd av verdikjeden. Samtidig påvirker en rekke andre faktorer, også utenfor Norges kontroll, rammebetingelsene. Det vises for øvrig til kapittel 9 og 9.1 i meldingen.

Komiteen viser til ekspertutvalget for grønn verdiskaping og økt bearbeiding i sjømatindustrien (Bearbeidingsutvalget) og rapporten avlevert 8. mars 2022. Komiteen registrerer at utvalgets hovedfunn konkluderer med at bearbeidingsgraden i de ulike sektorene er forskjellig, herunder at bearbeidingsgraden i hvitfisksektoren har hatt en tilbakegang samtidig som det har vært en økning i bearbeidingen tilknyttet pelagisk sektor og oppdrett av laks.

Komiteen er videre oppmerksom på at sjømatindustrien skaper viktige arbeidsplasser langs kysten, men at driftsmarginen er liten og at det kreves tiltak for å sikre bærekraftig utvikling av landindustrien.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Framskrittspartiet og Venstre, mener en oppsplitting av kvotepakker og kvoteutveksling som ble vedtatt i Innst. 243 S (2019–2020) til Kvotemelding 1 kan være fornuftig med hensyn til miljø ved å redusere utslipp og drivstoffkostnader, utnytte alle kvoter og ressurser, og samtidig bedre råstofftilgangen til fiskeindustrien. En slik ordning bør omfatte alle fartøygrupper og kan avgrensens årlig. Flertallet ber om at regjeringen vurderer vedtaket og følger dette opp.

2.9.2 BEARBEIDINGSUTVALGETS FORSLAG

Komiteen viser til at Bearbeidingsutvalgets forslag til tiltak spenner over hele sjømatverdikjeden, fra fangstleddet, gjennom førstehåndsomsetning, til utdanning, innovasjon, markedsføring og eksport. Komiteen registrerer at regjeringen peker på at seks av tiltakene kan knyttes til kvotesystemet, og omhandler de ulike fordelings- og strukturkvoteordningene i fiskeriene. Disse omtales og behandles i meldingen.

Medlemene i komiteen frå Høyre og Venstre viser til Bearbeidingsutvalget sin rapport Grønn verdiskaping og økt bearbeiding i sjømatindustrien, kor det er kome fleire forslag for å styrke sjømatin-

dustrien og auke bearbeidingsgraden av norsk sjømat. Desse medlemene meiner kvotemeldinga burde tatt med fleire av forslaga til Bearbeidingsutvalget. Desse medlemene meiner vidare at fleire av forslaga til Bearbeidingsutvalget som er blitt behandla i kvotemeldinga, har blitt gjort mindre verknadsfulle.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til Bearbeidingsutvalgets forslag til tiltak i førstehåndsomsetningen for fisk.

Flertallet registrerer vurderingene som er gjort i denne sammenheng, og de foreslåtte tiltakene som ligger i meldingens kapittel 9. Videre vil flertallet særlig trekke frem viktigheten av å sørge for at mekanismene i førstehåndsomsetningen er balansert, slik at både selger og kjøper opplever forutsigbarhet og stabilitet. Det er særdeles viktig å stimulere til et marked som de deltagende partene kan ha tillit til.

Flertallet mener salgslagene har et ansvar for å sørge for balanse i førstehåndsomsetningen og at hensynet til hele verdikjeden ivaretas. Flertallet mener departementet må systematisere kontakten med fiskesalgslagene og dialogen med sjømatindustrien om førstehåndsomsetningen.

Flertallet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen anmode salgslagene om å gjøre styrene sine mer representative og inkludere en større bredde av kompetanse for å ivareta hensynet til hele verdikjeden, og at slike medlemmer bør utgjøre minst 25 pst. av styret.»

«Stortinget ber regjeringen i en etterkontroll av fiskesalgslaslovas bestemmelser også kontrollere om samfunnet har tilstrekkelig innsyn i og kontroll med fiskesalgslagenes utøvelse av sin myndighet.»

«Stortinget ber regjeringen innføre årlige forventningsbrev i dialogen med fiskesalgslagene.»

2.10 Grunnrente i fiskeriene

Komiteen viser til at fisken er en ressurs som tilhører det norske folk og fellesskapet. Næringen har på bakgrunn av dette et selvstendig ansvar for å bidra til både sysselsetting og velferd. Det er også i næringens egen interesse. Komiteen registrerer at effektivisering i næringen har ført til økende realisert grunnrente i fiskeriene og at lønnsomheten i flåten er god.

Komiteen viser til havressurslovas formål, at verdiskapingen skal komme lokalsamfunnene langs kysten til gode, og merker seg at regjeringen på bakgrunn av det ikke foreslår å innføre grunnrenteskatt.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fram-

skrittspartiet og Venstre, gir sin tilslutning til at det ikke innføres grunnrenteskatt i fiskeriene.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne mener at en forutsetning for å oppfylle havressurslovas formål er å sikre den minste kystflåten, samt åpen gruppe, en større andel av kvotegrunnlaget, siden den minste kystflåten og åpen gruppe er helt avgjørende for å sikre både bærekraftig fiskeri og bosetting i kystsamfunnene.

2.11 Andre temaer

2.11.1 HMS/NULLVISJON

Komiteen viser til at et samlet storting den 4. mars 2022 vedtok en nullvisjon om at ingen fiskere skal omkomme på havet. Regjeringen har sluttet seg til visjonen, og det er satt i gang forskjellig arbeid i tilknytning til dette.

Komiteen understreker at en nullvisjon forutsetter et langsiktig, systematisk og målrettet arbeid, og at det bygger på tre grunnpillarer: etikk, vitenskap og at alle aktører på det aktuelle området tar ansvar. En nullvisjon krever også at man setter det som skjer inn i en større sammenheng, og ikke bare har oppmerksomhet på den enkelte hendelse og ulykke.

Komiteen mener nullvisjonen bør gjennomsyre alt arbeid og tenkning om fiskernes arbeidsdag på sjøen.

Komiteen registrerer at nullvisjon ikke er omtalt i meldingen i det hele tatt, og at HMS for fiskere generelt er lite omtalt. Riktignok er forholdet til fiskeres sikkerhet omtalt i forbindelse med omtale av samfiskeordningen og den foreslåtte ID-kvotordningen, men ellers er temaet bare sporadisk nevnt.

Komiteen registrerer at kvotemeldingens kapittel 11 har en gjennomgang av konsekvensene av meldingen, altså

«de anslåtte samlede effekter av tiltakene, med hensyn til samfunnsøkonomiske, distriktspolitiske, miljømessige, og administrative konsekvenser, i tillegg til konsekvenser for samisk kultur og næringsutøvelse.»

Komiteen mener at nullvisjonen i fiskeriene og HMS for fiskere må få større plass og fokus i viktige og sentrale offentlige meldinger og rapporter om fiskerier næringen.

2.11.2 PLIKTSYSTEMET

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at ordningen med torsketrålflåten ble tillatt utelukkende for å styrke norsk fiskeindustri. Denne flåten ble tillatt i Norge fordi en på 1960- og 70-tallet

så behov for en flåte som kunne levere fisk i de deler av året hvor den tradisjonelle kystflåten ikke kunne levere til landindustrien. På denne tiden var kystflåten kjenne-tegnet ved små åpne båter som på grunn av manglende sikkerhet og sjøstyrke ikke kunne ro i store deler av året. Ved å gi industrien en rett til å sende ut trålere lengre ut på havet – i de deler av året hvor det var lite fisk – skulle en skape helårs arbeidsplasser på land. Som Pliktkommisjonen så korrekt påpekte i rapporten «Vurdering av leveringsplikten, bearbeidingsplikten og aktivitetsplikten» (12. oktober 2016), fungerte dette systemet etter intensjonen kun i begynnelsen, og etter hvert har pliktordningen undergravd intensjonen. I dag har man et ferskt eksempel: trålselskapet Nergård leverte 90 pst. av sin fangst fra torsketrål frossen til frysehotell i Tromsø, som i stor grad er ubrukelig for de aller fleste landanlegg i Norge som skulle tilgodeses dette fisket. Disse medlemmer mener at det er mangel på politisk styring som har skapt dette problemet, og Stortinget kan ikke tillate at en så viktig felles ressurs ikke bidrar til formålet om å skape verdier i Norge.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser videre til at regjeringen i framleggelsen av meldingen varslet at en skulle komme tilbake til kvotegvinsten for trålflåten. Samtidig fastsetter regjeringen fordelingen mellom flåtegruppene, også hvor stor andel trålflåten skal kunne høste. Dermed inviterer regjeringen Stortinget til å ta stilling til fremtiden for torsketrålordningen, eller i alle fall fremtiden for bruk av trål som redskap i fiskeriene. Det er dermed naturlig at Stortinget konkluderer selvstendig i denne behandlingen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne vil vise til at deler av fiskeindustrien har fått torsk kvoter på tross av prinsippet om at kvote er tilknyttet fartøy. Disse pliktkvotene er innført for å sikre råstoff til fiskeindustrien på land.

Disse medlemmer vil vise til at pliktssystemet i liten grad fungerer som tiltenkt, og at brorparten av torsken fisket i norske farvann eksporteres ut av landet ubearbeidet.

Disse medlemmer vil blant annet vise til brev fra ordførerne i Båtsfjord, Berlevåg, Lebesby, Hammerfest, Skjervøy og Vestvågøy til Stortingets næringskomité og Nord-Norge-benken av 8. februar 2021, hvor den manglende bearbeidningen av fisk tatt under pliktkvotene problematiseres.

Videre vil disse medlemmer vise til at Island har en mye høyere verdiskaping fra sin fiskeindustri, selv om total fanget biomasse er svært mye lavere enn i Norge. Uten at disse medlemmer mener at islandsk fiskeripolitikk ukritisk bør innføres i Norge, viser det at

potensialet for å øke verdiskaping og sysselsetting gjennom aktiv fiskeripolitikk er til stede.

Disse medlemmer mener det bør innføres kvotetrekk for ubearbeidet eksportert torsk for fartøy som fisker på pliktkvoter. Tilbaketrasket kvotemengde kan avsettes til distriktskvoter for regioner hvor kvotene opprinnelig er hentet, for eksempel Kerak-kvoten i Vardø, eller avsettes til konvensjonell kyst, som i større grad leverer til fiskeindustrien.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennom instruks, anmodning eller pålegg sikre at torsketrålere som fisker på pliktkvoter, faktisk leverer til fiskeindustrien, og at brudd på pliktene må føre til bortfall av kvoter.»

«Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget med forslag om å innføre kvotetrekk for ubearbeidet eksportert torsk for fartøy med pliktkvoter.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding om hvordan fiskeriressursene kan brukes til å skape og ta vare på arbeidsplasser og industri i tilknytning til fiskerinæringen for å sikre bosetting, sysselsetting og verdiskaping langs kysten, herunder hvordan landingen kan spres ut over året.»

2.11.3 GRØNN OMSTILLING AV FISKEFLÅTEN

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne er overrasket over at klima og miljø ikke er bredere behandlet i meldingen. To-tre sider er viet temaet som av et samlet storting er blitt omtalt som «vår tids største utfordring». Der de aller fleste andre sektorer i samfunnet pålegges stadig strengere krav til klima og natur, foreslår ikke regjeringen klimarelaterte konsekvenser i fiskeripolitikken. Legitimiteten til fiskeripolitikken fremover ligger i om den også klarer å være en del av omstillingen vi som samfunn må gjennom. Det gjelder både klima- og naturpåvirkning.

På denne bakgrunn fremmer komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til tiltak som har som mål å redusere klimautslipp og naturpåvirkning fra fiskeriene i tråd med Norges vedtatte mål og internasjonale forpliktelser.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at global

oppvarming allerede nå fører til endringer i de marine økosystemene i norske kyst- og havområder. De langsiktige konsekvensene er uoversiktlige for økosystem og arter, inklusive kommersielt viktige arter, men kan få stor innvirkning på norske interesser og næringsliv. Mangel på tilstrekkelig kunnskap kan forverre virkningene betydelig, mens en føre-var-basert politikk og beredskapsplaner basert på bedre kunnskap kan begrense negative konsekvenser.

Disse medlemmer viser til at endringer i havstrømmer og sesongmønstre kan påvirke livsgrunnlaget for flere arter. Varmere vann endrer betingelser for hele økosystemer. Gyte- og oppvekstforhold endres. Økt CO₂-konsentrasjon gir havforsuring som setter kalkavhengige arter under økende press, og dermed også arter som igjen er avhengige av dem. Dette gjelder flere av våre kommersielt viktigste arter. Det er godt dokumentert og åpent erkjent at det nå skjer store og raske endringer i økosystemene i Norskehavet, Barentshavet, langs kysten og i fjordene. Torsken gyter lengre nord, makrell og andre arter flytter nordover, og nye arter dukker oftere opp i norske farvann.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne har merket seg at de langsiktige konsekvensene av disse endringene ikke er kjent, men at det er solid faglig grunnlag for å anta at de kan bli negative, og stor grunn til å bidra mest mulig til å bremse klimaendringene som driver dem fram. Fiskerinæringen er en av de norske næringene som er mest sårbar for konsekvenser av klimaendringer og global oppvarming.

Disse medlemmer viser til at regjeringens omstillingsmål er 55 pst. utslippskutt nasjonalt innen 2030. En rekke rapporter påpeker at dette målet er krevende, og forutsetter betydelige utslippskutt i samtlige sektorer og næringer i Norge. Det er derfor et paradoks at den norske fiskeflåten som en av svært få sektorer i Norge fortsatt har økende klimagassutslipp. Klimagassutslippene fra den norske fiskeflåten falt fra årtusenskiftet og fram til 2010, var stabile i noen år og har så økt til dagens knappe 1,1 million tonn CO₂-ekvivalenter, basert på tall fra Fiskeridirektoratet, og 200 tusen tonn mindre, basert på tall fra SSB. Mange fartøyklasser har økende utslipp, ikke minst store kystgående fartøy og torsketrålere. Oppdrett er ikke del av villfisknæringen, men mange av de samme tiltakene for å redusere utslipp vil være like relevante for fartøy i oppdrett som i fiske. Tall fra Kystverket viser bl.a. 67 pst. økning i CO₂-utslipp fra brønnbåter.

Disse medlemmer mener at selv om den norske fiskeflåtens egne utslipp isolert sett ikke har stor betydning for oppvarming og forsuring i havet, kan ikke fiskerinæringen forvente at andre næringer, samfunns-

sektorer og land bidrar til å begrense sine utslipp og klimaendringer når fiskerinæringen selv ikke gjør det.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innen våren 2025 legge fram en plan med forpliktende mål og tiltak for å gjøre fiskerinæringen, inklusive fartøy i oppdrettsnæringen, til en del av det nasjonale arbeidet for å kutte nasjonale klimagassutslipp med 55 pst. innen 2030.»

Disse medlemmer påpeker at planen blant annet skal inkludere:

- En vurdering av bruk av kvotetilgang som insentivordning for lavere utslipp fra fartøy.
- Retningslinjer og eventuelle tiltak for energieffektiv skrogutforming.
- Tiltak som fremmer lavutslippsløsninger på motor og drivstoff i alle fartøyklasser.
- En vurdering av flåteinndelingen ut fra klimaeffektivitet.
- En vurdering av og tiltak for bedre redskapsutforming ut fra klimahensyn.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innen våren 2025 legge fram en melding for Stortinget om en føre-var-basert norsk fiskeriforvaltning i lys av pågående økosystemendringer som følge av global oppvarming og de endrede sikkerhetspolitiske forholdene i Arktis.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at mens utslippsreducerende tiltak er gjengs og stadig mer omfattende i de fleste andre næringer og samfunnssektorer, finnes det foreløpig ingen andre substansielle utslippsreducerende tiltak for fiskeflåten enn CO₂-avgift på drivstoff. CO₂-avgiftens formål er å begrense klimagassutslipp ved å stimulere til drivstoffeffektive båter og lav- eller nullutslippsteknologi.

Disse medlemmer viser til at regjeringen i Meld. St. 7 (2023–2024) går inn for å videreføre kompensasjonsordningen for CO₂-avgiften i fiskeflåten, uten å spesifisere hvor lenge ordningen er tenkt å vare. Da ordningen ble innført i 2020, fastslo den daværende regjeringen at ordningen ikke var ment å være en permanent løsning for fiskeflåten, og at det skulle legges opp til at den skulle fases ut over tid, jf. Prop. 1 S (2019–2020).

Disse medlemmer viser til brev til komiteen fra statsråden datert 1. mars 2024, og svaret på spørsmål 41, der begrunnelsen for å videreføre ordningen er at:

«[n]ullutslippsteknologi for fiskeflåten fortsatt er tidlig i utviklingsfasen»

og

«CO₂-avgiften vil ikke fungere etter sin hensikt før det er tilgjengelig grønn teknologi for fiskeflåten og reelle substitutter til fossilt drivstoff.»

Disse medlemmer mener dette er en uholdbar sirkelargumentasjon. Poenget med å gradvis øke CO₂-avgiften, slik både disse medlemmer og regjeringen ønsker, er å gi stadig sterkere incentiver til omstilling. Ved å kompensere for CO₂-avgiftsøkningen, som regjeringen foreslår å gjøre på ubestemt tid for fiskeflåten, vil det meste av incentivet til grønn omstilling falle bort.

Disse medlemmer viser til statsrådets svar på spørsmål 42 fra næringskomiteen datert 1. mars 2024. Her framgår det at omtrent 63 pst. av midlene i CO₂-kompensasjonen tilfalt havfiskeflåten i 2019. Dette betyr at CO₂-kompensasjonsordningen i praksis favoriserer fartøyene med høyest utslipp. Kystfiskeflåten har gjennomgående lavere utslipp i forhold til fangst enn havfiskeflåten.

På denne bakgrunn fremmer komiteens medlemmer fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fase ut CO₂-kompensasjonsordningen for havfiskeflåten innen 2030.»

Komiteen viser til Enovas program for batteri i nullutslippsskip, og Norges Kystfiskarlags innspill til Enova om dette programmet datert 18. januar 2024. I innspillet påpeker Kystfiskarlaget at ordningen ikke er tilpasset fartøy med lengde under 15 meter. I brevet til Enova skriver Kystfiskarlaget:

«Hva gjelder fartøykriteriene er disse lagt opp på en måte som vil gjøre programmet utilgjengelig for tilnærmet samtlige fiskefartøy under 15 meter.»

Komiteen viser til at bygging av lav- og nullutslippsfartøy er svært kostbart, og mener det bør vurderes en risikoavlastning også for de minste kystfiskefartøyene.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne mener kombinasjonen av at regjeringen ønsker å videreføre CO₂-kompensasjonen for fiskeflåten på ubestemt tid og at Enovas program for batterier i nullutslippsskip ikke er tilpasset den minste kystfiskeflåten, er en effektiv brems for omstilling av fiskeflåten.

På denne bakgrunn fremmer komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at Enovas program 'Batteri i nullutslippsskip' tilpasses fiskefartøy med lengde under 15 meter, eller opprette et tilsvarende program for denne fartøygruppen.»

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen innen våren 2025 legge fram en plan med forpliktende mål og tiltak for å gjøre fiskerinæringen, inklusive fartøy i oppdrettsnæringen, til en del av det nasjonale arbeidet for å kutte nasjonale klimagassutslipp med 55 pst. innen 2030.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen innen våren 2025 legge fram en melding for Stortinget om en føre-var-basert norsk fiskeriforvaltning i lys av pågående økosystemendringer som følge av global oppvarming og de endrede sikkerhetspolitiske forholdene i Arktis.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen sikre at Enovas program «Batteri i nullutslippsskip» tilpasses fiskefartøy med lengde under 15 meter, eller opprette et tilsvarende program for denne fartøygruppen.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en stortingsmelding om hvordan mer norsk fisk kan leveres i egnet stand til norsk fiskeindustri og hvordan sikre en spredt mottaksstruktur for å utnytte fiskeressursene bedre.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen innføre eierskapsbegrensninger i kystfisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord slik at eier og minoritetsseier gjennom person, selskap eller sammenslutning maksimalt kan eie 1 pst. av den relevante gruppekvoten.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen legge til grunn en trålstige med et andelsintervall på 20–26 pst. for trålflåten.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen sikre at strukturering av kystfiskeflåten opphører. Ved strukturperiodens utløp

tilbakeføres strukturkvotene til den flåtegruppen de ble hentet fra ved struktureringstidspunktet.

Strukturgevinst fordeles relativt til grunnkvote, etter modell 2 i høringsnotatet.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen legge til grunn at åpen gruppe skal inngå i trålstigen i fordelingen av kvoten for torsk nord for 62 grader nord.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen avsette 10 pst. av nasjonal kvote på torsk nord for 62 grader nord til åpen gruppe.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen sette i gang et arbeid i samarbeid med Sametinget for å styrke og på sikt utvide kystfiskeordningen, og for å sikre anerkjennelse av kystbefolkningens rett til å fiske, som oppfølging av NOU 2008: 5 Retten til fiske i havet utenfor Finnmark.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen gjennom instruks, anmodning eller pålegg sikre at torsketralere som fisker på pliktkvoter, faktisk leverer til fiskeindustrien, og at brudd på pliktene må føre til bortfall av kvoter.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget med forslag om å innføre kvotetrekke for ubearbeidet eksportert torsk for fartøy med pliktkvoter.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding om hvordan fiskeriressursene kan brukes til å skape og ta vare på arbeidsplasser og industri i tilknytning til fiskerinæringen for å sikre bosetting, sysselsetting og verdiskaping langs kysten, herunder hvordan landingen kan spres ut over året.

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til tiltak som har som mål å redusere klimautslipp og naturpåvirkning fra fiskeriene i tråd med Norges vedtatte mål og internasjonale forpliktelser.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt:

Forslag 15

Stortinget ber regjeringen gjeninnføre meterskillet mellom kyst- og havfiskeflåte hvor faktisk lengde på 28 meter er utgangspunktet, og komme tilbake til Stortinget med konkretisering av konsekvenser for blant annet kvoterettigheter og havdeling.

Forslag fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne:*Forslag 16*

Stortinget ber regjeringen fase ut CO₂-kompensasjonsordningen for havfiskeflåten innen 2030.

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding I, V, VII, XI, XII og XIII fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Venstre.

II, III, X, XIV og XV fremmes av en samlet komité.

IV, VI, XVI, XVII og XVIII fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet De Grønne.

VIII og IX fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til meldingen og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :**I**

Stortinget ber regjeringen innføre eierskapsbegrensninger i kystfisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord slik at eier og minoritetseier gjennom person, selskap eller sammenslutning maksimalt kan eie 1,5 pst. av den relevante gruppeknoten.

II

Stortinget ber regjeringen innføre eierskapsbegrensninger i kystfisket etter andre arter enn torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord i tråd med Meld. St. 7 (2023–2024).

III

Stortinget ber regjeringen utarbeide særskilte regler i forbindelse med innføring av eierskapsbegrensninger for kystgruppen som blant annet sikrer at de som lå over på dato for fremleggelse av Meld. St. 7 (2023–2024), kan beholde eierandel med nødvendig fleksibilitet. Reglene skal også inneholde tidsbegrensninger for hvor lenge man kan ha redusert andel før denne gjøres gjeldende som ny maksimalgrense.

IV

Stortinget ber regjeringen gjennomføre en ny vurdering av leiefartøyordningen med sikte på å gjøre den bedre og enklere av hensyn til utvikling og bygging av nye og mer miljøvennlige fartøy, herunder ta hensyn til ulike fartøyklasser.

V

Stortinget ber regjeringen gjeninnføre hjemmelslengde som gruppeinndeling av kvotegrunnlaget for kystfiskeflåten.

VI

Stortinget ber regjeringen vurdere om innretningen av dagens strukturvoteordning bør endres eller tilpasses for å legge til rette for verdiskaping og grønn omstilling, og for å sikre at den ivaretar hensynet til fiskeflåtens betydning for sysselsetting og bosetning i kystkommunene.

VII

Stortinget ber regjeringen fordele strukturgevinsten som oppstår når tidsbegrensede strukturkvoter utløper med full effekt på grunnkvoter og halv effekt til gjenværende strukturkvoter (modell X), etter opprinnelig hjemmelslengde.

VIII

Stortinget ber regjeringen etablere en sammenstående ordning for fartøy under 11 meters hjemmelslengde, der eier av to fartøy som fisker torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord, får tillatelse til å slå sammen kvotegrunnlaget for to fartøy og fiske den samlede kvoten på ett fartøy, og utarbeide nærmere bestemmelser for bruken av ordningen, herunder aktivitetskrav.

IX

Stortinget ber regjeringen utrede og vurdere innføring av sammenslåingsordning som også omfatter fartøy som fisker i pelagiske fiskerier under 11 meters hjemmelslengde (13 meter for fiske etter makrell med kystnot).

X

Stortinget ber regjeringen gjeninnføre den dynamiske trålstigen i fordelingen av kvoten for torsk nord for 62 grader nord.

XI

Stortinget ber regjeringen prioritere berørte flåtegrupper i henhold til avtalen av 19.04.2024 mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti i år der det er ubrukt tredjelandskvote som tilbakeføres til nasjonal kvote.

XII

Stortinget ber regjeringen sørge for at åpen gruppes andel av torsk tas fra toppen som avsetning av norsk totalkvote, og at andelen fastsettes til 6,62 pst.

XIII

Stortinget ber regjeringen omfordele 2 pst. av kvoteandelen fra den konvensjonelle kystflåten, lukket gruppe over 11 meter, til lukket gruppe under 11 meter.

XIV

Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av formålet med åpen gruppe i fiskeriene, og vurdere innretningen og tiltak som i større grad bidrar til at åpen gruppe fungerer etter intensjonen, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

XV

Stortinget ber regjeringen gjeninnføre den dynamiske kvotefordelingsmekanismen (sildestigen) for norsk vårgytende sild.

XVI

Stortinget ber regjeringen anmode salgslagene om å gjøre styrene sine mer representative og inklu-

dere en større bredde av kompetanse for å ivareta hensynet til hele verdikjeden, og at slike medlemmer bør utgjøre minst 25 pst. av styret.

XVII

Stortinget ber regjeringen i en etterkontroll av fiskesalagslovas bestemmelser også kontrollere om samfunnet har tilstrekkelig innsyn i og kontroll med fiskesalagslagenes utøvelse av sin myndighet.

XVIII

Stortinget ber regjeringen innføre årlige forventningsbrev i dialogen med fiskesalagslagene.

XIX

Meld. St. 7 (2023–2024) – Folk, fisk og fellesskap – en kvotemelding for forutsigbarhet og rettferdig fordeling – vedlegges protokollen.

Oslo, i næringskomiteen, den 22. april 2024

Willfred Nordlund

leder og ordfører

VEDLEGG

Kopi av avtaleteksten mellom Ap, Sp, H, Frp, V, Krf, datert 19.04.2024

Avtale mellom partiene om Meld. St. 7 (2023-2024)

Folk, fisk og fellesskap - en kvotemelding for forutsigbarhet og rettferdig fordeling

Partiene er enig om følgende grunnlag for avtalen

- Norsk fiskerinæring er en av Norges viktigste næringer, og norsk fiskeripolitikk har i mange år vært preget av stor politisk enighet på tvert av blokkene. Et sentralt politisk dokument i norsk fiskeripolitikk er kvotemeldinga, og partene har sett det som viktig at det ligger et bredt politisk grunnlag bak denne ved Stortingets behandling for å skape forutsigbarhet for en av landets viktigste næringer. Det har også næringen gitt klart uttrykk for.
- Norsk fiskeripolitikk bygger i stor grad på tre sentrale lover; Havressurslova, Deltakerloven og Fiskesalgslagslova. Disse lovene, sammen stor politisk enighet om de sentrale spørsmålene, har vært med på å gi næringen de lange linjer, nødvendige stabilitet og forutsigbarhet. Partene er opptatt av dette skal fortsette, samt at norsk fiskerinæring skal ha gode rammevilkår.
- Partiene har hatt gode og konstruktive samtaler, og har komme fram til gode og balanserte ordninger og kompromiss. Partiene er enig om å ikke skape alternative flertall som rokker ved denne enigheten ved behandling av meldingen. I diskusjonene har alle partier bidratt positivt, og partiene tar forbehold om at flere kan velge å slutte seg til innholdet i avtalen når innstillingen avgis og ved votering.
- Partiene finner det naturlig at i deler av innstillingen vil det bli en samlet komite. Disse tema berøres ikke nødvendigvis i avtalen. Ved eventuelle uklarheter plikter partiene å søke sammen å avklare i tråd med diskusjonene som har vært og denne enigheten.
- Partiene har respekt for hverandres primæransvar, men har i forhandlingene strukket seg langt blant annet av hensyn til aktivitet langs hele kysten og behovet for å skape forutsigbarhet for fiskerinæring.
- Partiene forbeholder seg retten til å fortsatt kunne utvikle sin politikk, uavhengig av denne enigheten. Det gjelder også for nye spørsmål i fiskeripolitikken i denne Stortingsperioden som ikke er tema i avtalen. Oppfølging av saker som følge av meldingens behandling som eventuelt skal behandles av Stortinget i denne perioden er inkludert i avtalen.

Partiene slutter seg til meldingen med de endringer og tillegg som fremkommer av følgende punkter:

- Det startes et arbeid med å se på innretningen av åpen gruppe knyttet til hvem som skal ha prioritet innenfor gruppen. I arbeidet må blant annet balansen mellom rekruttering, deltid og heltid ses på. Det må være mulighet for å jobbe seg oppover, og allemannsretten skal ivaretas. I dette arbeidet må det blant annet vurderes fremtidens oppfølging av nasjonalitetskravet.
- Åpen gruppe tas fra toppen av norsk totalkvote og fastsettes til 6,62%.
- Partiene anerkjenner at fiske i andre lands soner er en viktig del av havfiskeflåtens aktivitet. I år der det er ubrukt tredjelandskvote til fordeling til nasjonal kvote, er det naturlig at dette kvantumet prioriteres disse berørte flåtegruppene.
- Ved tilbakeføring av 2% av kvoten i konvensjonell gruppe, skjermes konvensjonell hav.
- Strukturkvoteordningen skal gjennomgås med bakgrunn i ulike forhold.
- Hjemmelslengde gjeninnføres, trålstigen og sildestigen gjeninnføres.

- ID kvote ordningen innføres i tråd med meldingen og det utredes hvordan også for samme gruppe i pelagiske arter under 11m hjemmelslengde (13m for fiske etter makrell med kystnot).
- I arbeidet med vurdering av nye parametere for inndeling ved bruk av lasterom, skal også miljø hensyntas. Det er viktig at resultatet ikke forandrer fartøyenes samlede fangstkapasitet vesentlig.
- Modell X legges til grunn for tilbakeføringen av strukturgevinst til hjemmelsgruppen. Det vil måtte foretas tilpasninger av forvaltningen med hensyn til eierskapsbegrensninger og kvotetak.
- Det innføres eierskapsbegrensninger i kystgruppen av føre var prinsipp. Meldingens forslag legges til grunn, med unntak for kystgruppens fiske etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord som settes til 1,5%. Eierskapsbegrensningene er gjennomgående og meldingens dato for fremleggelse gjøres gjeldende. De som på dette tidspunkt overstiger fastsatte eierskapsbegrensninger vil få utarbeidet unntaksordninger med nødvendig fleksibilitet. Det utarbeides særskilte regler for dette. I disse reglene vil det gjøres avgrensninger slik at man ikke kan øke til gammel eierskapsandel dersom man ligger under over noe tid.
- Det skal gjennomføres ny vurdering av leiefartøysordningen med tanke på å gjøre den bedre og enklere av hensyn til utvikling og bygging av nye - og mer miljøvennlige fartøy, herunder tidsperioder.
- Nullvisjonen i fiskeriene og HMS for fiskerne skal få større plass og fokus i viktige og sentrale offentlige meldinger og rapporter om fiskerinæringen.
- Der det er nødvendig med romertallsvedtak vil disse partiene stå sammen om dem i innstilling og avstemming.

